

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

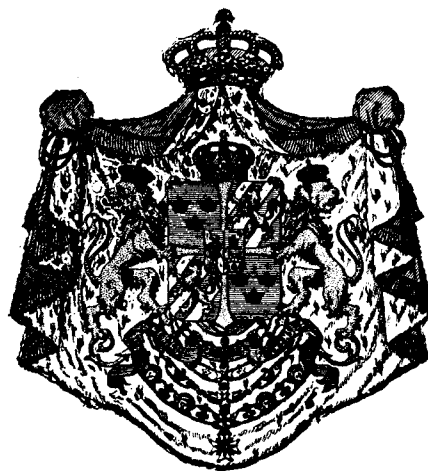
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 29.**

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1891

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1890.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... - Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Läroverksutbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

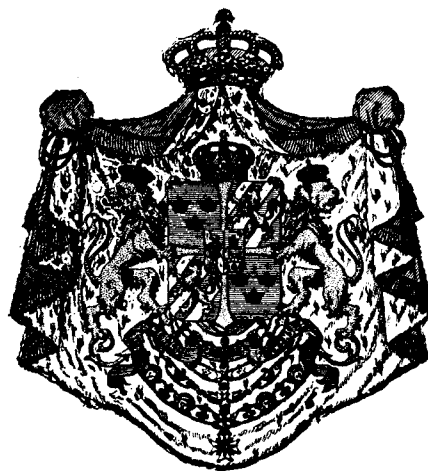
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 29.**

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1891

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1890.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—21).

	Sid.
Inledning.	1
Kap.	
1. Högre folkskolor. (Tab. 1)	1
2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar. (Tab. 2—7) ...	2
3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m. (Tab. 2—3) ...	3
4. Allmänna folkskolorna: lärare. (Tab. 2—3)	6
5. Allmänna folkskolorna: lärjungar. (Tab. 4—5).....	8
6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden. (Tab. 6—7) ...	13

Tabell-bilagor (sid. 1*—15*).

Tab.		
1.	Högre folkskolor.	2*
2.	Folkskoleväsendet år 1891: skolor och lärare m. m. länsvis.	4*
3.	Folkskoleväsendet år 1891: skolor och lärare m. m. länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	6*
4.	Folkskoleväsendet år 1891: lärjungar länsvis.	8*
5.	Folkskoleväsendet år 1891: lärjungar länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.....	10*
6.	Folkskoleväsendet år 1891: ekonomiska förhållanden länsvis.	12*
7.	Folkskoleväsendet år 1891: ekonomiska förhållanden länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	14*

Table des matières.

Texte (p. 1—21).

	Page.
Introduction.	1
Chap.	
1. Écoles primaires supérieures. (Tabl. 1)	1
2. Écoles primaires ordinaires: remarques préliminaires. (Tabl. 2 et 7) ...	2
3. Écoles primaires ordinaires: catégories, nombre, etc. (Tabl. 2 et 3) ...	3
4. Écoles primaires ordinaires: personnel enseignant. (Tabl. 2 et 3)...	6
5. Écoles primaires ordinaires: élèves. (Tabl. 4 et 5).....	8
6. Écoles primaires ordinaires: économie. (Tabl. 6 et 7).....	13

Tableaux annexés (p. 1*—15*).

Tabl.		
1.	Écoles primaires supérieures.....	2*
2.	État de l'Enseignement primaire en 1891, écoles et corps enseignant, etc.: par départements.	4*
3.	État de l'Enseignement primaire en 1891, écoles et corps enseignant, etc.: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.	6*
4.	État de l'Enseignement primaire en 1891, élèves: par départements.	8*
5.	État de l'Enseignement primaire en 1891, élèves: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.....	10*
6.	État de l'Enseignement primaire en 1891, économie: par départements.....	12*
7.	État de l'Enseignement primaire en 1891, économie: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes....	14*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlemnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om folkskolorna för år 1891.

Stockholm den 13 Juni 1900.

Underdånigst
NILS CLAESON.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-Departementet.

Den berättelse om folkskolorna, som härmed öfverlemnas, är utarbetad efter samma grunder, som de föregående. Därför behöfver med afseende på planen för densamma endast nämnas, att tabellerna öfver folkskoleväsendet i rikets särskilda städer ej heller detta år blifvit befordrade till trycket, samt att utom de årligen återkommande ämnen ej något ämne blifvit i denna berättelse upptaget till bearbetning.

Af samma skäl, som i berättelsen för år 1887 angivits, låter det sig svårligen göra att här i likhet med hvad som egde rum i berättelserna för åren 1885 och 1886 lemna uppgift om det antal skrivelser, som måst för utarbetandet af denna berättelse utfärdas till de särskilda skoldistrikten.

Kap. 1. Högre folkskolor.

Tab. 1.

Under det läseår, som slutade 1891, funnos 11 högre folkskolor, och hade sedan det föregående året ingen tillkommit eller upphört. Vid dessa högre folkskolor voro anställda tillsammans 20 lärare, hvaraf 8 undervisade endast i öfningsämnena. Lärjungarnes antal utgjorde 267, hvaraf vid fördelning efter ålder 209 — 164 gossar och 45 flickor — voro under 15 år samt 58 — 49 gossar och 9 flickor — 15 år eller däröfver. — Omkostnaderna uppgingo enligt Tab. 1 under kalenderåret 1891 till 26,842 kr. 73 öre och öfverstego det föregående årets med 201 kr. 96 öre. Fördelas omkostnadsbeloppet på ofvannämnda antal lärjungar, så uppgår kostnaden för hvarje lärjunge till 100 kr. 53 öre mot 98 kr. 31 öre under det föregående året. — För öfrigt må utöfver de upplysningar, som inhemtas af Tab. 1, följande meddelas ur de inkomna primäruppgifterna.

Att två eller flera församlingar gemensamt uppehållit någon högre folkskola, har ej heller detta år förekommit.

Lärokursens längd uppgifves vid 1 skola till 1 år, vid 8 till 2, vid 1 till 2 å 3 och vid 1 till 3 år. Läseveckornas antal under året har varit 23 vid 2 skolor, 24 vid 4, 26 vid 1,

30 vid 1, 32 vid 2 och 34 vid 1. Läsedagarnes antal i veckan har varit 5 vid 4 skolor och 6 vid 7. Läsetimmarnes antal i veckan har varit 26 vid 1 skola (med 24 veckor), 27 vid 1 (med 30 veckor), 29 vid 1 (med 26 veckor), 30 vid 4 (hvaraf 1 med 23 veckor, 2 med 24 och 1 med 32), 31 vid 1 (med 32 veckor), 32 vid 1 (med 23 veckor), 36 vid 1 (med 34 veckor) och 40 vid 1 (med 24 veckor). I dessa timantal äro inräknade de timmar, som användts för undervisning i slöjd, nemligen för gossar 5 timmar vid 1 skola (med 32 veckor och 31 timmar i veckan), 9 vid 1 (med 24 veckor och 40 timmar) och 10 vid 1 (med 34 veckor och 36 timmar) samt för flickor 3 timmar vid 1 skola (med 24 veckor och 30 timmar i veckan). Vid de två sista af den förra gruppen hafva de slöjdande gossarne varit fördelade i två slöjdfdelningar, gällande de där angifna slöjdtimantalen för hvardera slöjdfdelningen.

Läseåret har vid 7 skolor omfattat en höst- och en vår-termin och vid 4 tvärtom. Af de 11 skolorna hafva 4 börjat sin hösttermin respektive den 1, 9, 11 och 29 September, 4 den 1 och 1 den 4 Oktober och 2 den 1 November

samt hafva 2 slutat sin vårtermin under den 16 och 29 April, 5 under den 2, 9 (2 skolor), 26 och 30 Maj och 4 under den 1, 12, 15 och 29 Juni.

Undervisningen har vid alla skolorna omfattat kristendoms-kunskap, modersmålet, räkning, geometri, geografi, historia (vid 5 nämnas särskildt både svensk och allmän), naturkunnighet (därjemte nämnes vid 1 hellsolära), teckning eller linearritning (vid 1 nämnas särskildt både frihands-teckning och linearritning) samt välskrifning (vid 1 nämnas därjemte skriföfningar). Bland undervisningsämnena uppräknas dessutom vid 1 skola lagfarenhet, vid 2 statskunskap (däraf vid 1 svensk) och vid 1 stats- och kommunal-kunskap. Vid 1 skola har undervisats i tyska språket samt vid 1 både i tyska och engelska. Bokföring har förekommit vid 4 skolor, sång vid 9, gymnastik vid 7 (däraf vid 1 i förening med vapenöfningar), slöjd för gossar vid 3 och för flickor vid 1 samt trädgårdsskötsel (några timmar under året) vid 1. Slutligen nämnes vid 1 skola att utom den ordinarie undervisningstiden några extra timmar, till ett

antal af 7 à 9 i veckan, då det stått lärjungarne fritt att i undervisningen deltaga, hafva användts för undervisning i statshushållning, geologi och kemi samt för lätsade stäm-mor, samtalsöfningar och föreläsning af poesi och annan bildande lektyr.

Angående de ordinarie lärarne (respektive: hufvudlä-rarne) i läse-ämnena är, då afseende ej fästes vid aflagda undervisningsprof, endast att nämna, att bland dem hade 1 aflagt prestexamen (prestvigd) och folkskolelärare-examen, 3 prestexamen (2 af dem prestvigde), 1 teoretisk och prak-tisk teologie-examen och folkskolelärare-examen, 1 teoretisk teologie-examen och folkskolelärare-examen, 1 mogenhets-examen och folkskolelärare-examen, 2 mogenhetsexamen och 2 folkskolelärare-examen. Två af befattningarna hade under vårterminen 1891 varit lediga och uppehållits genom vika-rier, af hvilka den ene aflagt filosofiekandidat-examen och den andre synes hafva aflagt mogenhetsexamen. Den bi-trädande läraren i läseämnena hade aflagt afgangsexamen från Ultuna landtbruksinstitut.

Kap. 2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar.

Tab. 2—7.

Såsom redan omnämnts, hafva icke heller i denna berättelse intagits några tabeller för rikets särskilda städer. De efter denna utslutning återstående 6 tabellerna öfver de allmänna folkskolorna äro ordnade på samma sätt som i berättelsen för år 1890. De äro således fördelade i 3 grupper, af hvilka den första, omfattande Tab. 2 och 3, afser skolor och lärare m. m., den andra, Tab. 4 och 5, lärjungar samt den tredje, Tab. 6 och 7, ekonomiska förhållanden. Å den första tabellen inom hvarje grupp, således å Tab. 2, 4 och 6, redogöres för länen samt å den andra, Tab. 3, 5 och 7 för landsbygden inom hvarje särskildt län och för städerna, såsom ett helt betraktade, likaledes inom hvarje län.

Med afseende på fördelningen mellan landsbygd och städer äro här, likasom i föregående berättelser, vissa afvikelser från den allmänna befolkningsstatistiken att anmärka. Af rikets 92 städer, äro 3 mindre, nemligen Sigtuna, Torshälla och Skellefteå, med tillsammans 3,091 invånare räknade till landsbygden, emedan hvar och en af dem gemensamt med respektive landsförsamlingar bildade ett enda skoldistrikt. Därjemte har af dylikt skäl del af staden Sala med 112 invånare räknats till landsbygden. Däremot hafva en sockendel och 5 mindre landsförsamlingar med tillsammans 3,548 invånare af dylikt skäl räknats på städerna Vaxholm, Mariefred, Vadstena, Visby, Skara och Falköping. Om man till den för städerna å Tab. 3 angifna folkmängden 913,010 lägger summan af de två förstnämnda talen, således 3,203, och däremot frånräknar det tredje talet, 3,548, så får man till resultat 912,665. Att detta tal fullkomligt öfverensstämmer med det för år 1891 i allmänna befolk-

ningsstatistiken angifna invånareantalet i rikets samtliga städer beror dock därpå, att för utarbetandet af kol. 3 i Tab. 3 hafva med iakttagande af ofvan angifna ändringar användts de af Statistiska Centralbyrån fastställda befolkningssiffrorna. — Om nyss angifna korrektion, ehuru naturligtvis i motsatt led, tillämpas på den för landsbyggen å Tab. 3 angifna folkmängden, får man till resultat 3,889,749, medan allmänna befolkningsstatistiken utvisar 3,890,086, eller 337 mera. Skillnaden är naturligtvis densamma, äfven om jämförelsen utsträcker till hela rikets folkmängd. Det lägre beloppet å Tab. 3 har erhållits därigenom, att för landsbygdens skoldistrikt i allmänhet användts uppgifterna å de därifrån till Ecklesiastik-departementet inkomna primärtabellerna.

De skiljaktigheter, som man finner, om de å Tab. 2 och 3 befintliga uppgifterna om folkmängden i de särskilda länen och å deras landsbygd jämföras med motsvarande uppgifter i den allmänna befolkningsstatistiken, bero dels på nyss angifna förhållanden, dels på oregelbundenheterna i rikets indelningar, i det att åtskilliga församlingar eller skoldistrikt tillhöra mer än ett län. En sådan församlings folkmängd blir i den allmänna befolkningsstatistiken delad på länen, men måste här hel och hållen föras till det län, hvartill församlingen eller det skoldistrikt, hvarti församlingen ingår, till den största delen hör.

Slutligen må med afseende på sättet att beräkna skolornas antal i städerna, särskildt Stockholm och Göteborg, hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 17) och för år 1889 (sid. 2).

Kap. 3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på uppgifterna i de till detta kapitel hörande tabellerna må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut. — Den statistiska textredogörelsen för hithörande ämnen — likasom för ämnen i de följande kapitlen — är här, såsom i föregående berättelser, inskränkt till tre hufvudsakliga synpunkter, nemligen för det första en jmförande öfversikt af rikssummorna för 1887—1891, för det andra en öfversikt för de särskilda länen af vissa förhållanden år 1891 samt för det tredje en öfversikt af förhållandet sistnämnda år mellan landsbygd och städer.

I förstnämnda hänseende utvisas förhållandet hufvudsakligen af följande två tabeller.

Skolor.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Folkskolor:					
Fasta:					
Med 1 lärare eller lärarinna ...	3,232	3,264	3,289	3,310	3,369
Med flera lärare eller lärarinnor	340	357	383	406	416
Flyttande:					
På 2 stationer.....	635	647	640	639	633
På 3 »	149	139	134	129	128
På flera än 3 stationer	25	19	17	15	11
Mindre folkskolor:					
Fasta.....	600	648	673	711	737
Flyttande	513	519	517	558	603
Småskolor:					
Fasta.....	2,879	2,948	3,002	3,046	3,111
Flyttande	1,861	1,832	1,810	1,749	1,677
Samtliga folkskolor	4,381	4,426	4,463	4,499	4,557
» mindre folkskolor.....	1,113	1,167	1,190	1,269	1,340
» småskolor	4,740	4,780	4,812	4,795	4,788
Summa	10,234	10,373	10,465	10,563	10,685

Af denna tabell framgår vid jmförelse med år 1890, att hela antalet fasta skolor vuxit från 7,473 till 7,633 samt att hela antalet flyttande skolor däremot aftagit från 3,090 till 3,052. För öfrigt bör angående de på flera än 3 stationer åren 1889—1891 flyttande folkskolorna märkas att de alla flyttade på 4 stationer.

Skolhus och skolträdgårdar.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Skolhus:					
Egna	7,286	7,356	7,451	7,630	7,767
Förhyrda eller hyresfritt upplättna	3,074	2,996	3,208	3,185	3,165
Summa	10,360	10,352	10,659	10,815	10,932
Skolträdgårdar	2,111	2,110	2,112	2,107	2,113

Om man antager, att alla dessa skolträdgårdar tillhörde fasta folkskolor, hvilkas hela antal år 1891 utgjorde 3,785, så följer däraf, att sagde år 56 % (mot 57 år 1890) af de fasta folkskolorna voro försedda med särskild för undervisningen ordnad skolträdgård. Dock bör nämnas, att nyss gjorda antagande ej är fullt riktigt, i ty att skolträdgårdar icke uteslutande finnas vid de fasta folkskolorna, hvilket framgår redan af Tab. 3, om man inom dess afdelning för »Landsbygd» vid Jönköpings och Kronobergs län jmför kol. 4 och 5 (fasta folkskolor) med kol. 19 (skolträdgårdar).

Lönertilskott för den »fortsatta undervisningen» utgingo för år 1891 af statsmedel till 500 skoldistrikt för 850 s. k. »fortsättningsskolor»; motsvarande tal för år 1890 voro 487 och 819. Bidrag till beredande af undervisning i slöjd utgingo för år 1891 af statsmedel till 823 skoldistrikt för 1,487 skolor; motsvarande tal för 1890 voro 779 och 1,397.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1891 lemnas af tabellen å följande sida, rörande hvilken följande anmärkingar må förutskickas. Tabellen afser egentligen länen i deras helhet, således utan skillnad på landsbygd och städer; men i kol. 8—15 har likväl en sådan skillnad införts för att lemna allt det material, som erfordras för att upprätta dylika tabeller särskildt för landsbygd och städer. I sjelfva verket kan man i en sådan tabell för länens landsbygd utan nämnvärdt fel använda samma ytvidder (kol. 2), som för hela länen, och därpå grunda den beräkning, som motsvarar kol. 6; i en dylik tabell för länens städer hafva däremot kol. 2 och 6 ingen betydelse och kunna saklöst utelemnas. Talen i kol. 3—5 äro hemtade ur Tab. 2; motsvarande tal för landsbygd och städer erhållas ur Tab. 3. Talen i kol. 8—15 iugå däremot icke i åtföljande tabellbilagor samt äro ej hemtade ur de från skoldistriktet ingångna primäruppgifterna, utan dessa kolumner äro utarbetade efter de från Statskontoret (för Stockholms stad) och länsstyrelserna till Kungl. Maj:ts insända redogörelserna angående ifrågavarande statsbidrag. Slutligen må med afseende på tabellens källor nämnas, att ytvidderna äro för åren 1890 och 1891 hemtade ur Statistiska Centralbyråns »Sammandrag för åren 1886—1890» af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser (sid. 7); i ytvidderna äro inräknade fastland samt öar, holmar och skär, men ej insjöar och inskjutande hafsvikar.

Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad må nämnas, att kol. 6 här — likasom vid städerna i allmänhet — har ringa eller ingen betydelse, samt att det sista, i an-

1 L ä n.	2 Ytvidd, beräknad i kvadrat- kilometer.	3 Folkmängd vid årets slut.	4 Skol- distrikt.	5 6 7 S k o l o r.			8 9 Skoldistrikt,		10 11 Fortsättnings- skolor,		12 13 Skoldistrikt,		14 15 Skolor,	
				Hela antalet.	På 100 □-kilometer eller 1 □-nyml. På 10,000 af folk- mängden.	som erhållit statsbidrag för den fortsatta undervisningen.				som erhållit statsbidrag för undervisning i slöjd.				
						Landbyggd.	Städer.	Landbyggd.	Städer.	Landbyggd.	Städer.	Landbyggd.	Städer.	
														som erhållit statsbidrag för den fortsatta undervisningen.
Stockholms stad	32	250,528	1	9	(Se Anm. 2.)	—	—	—	—	—	1	—	49	
Stockholms län	7,444	153,352	113	440	5'91	28'7	18	2	22	2	30	2	40	3
Uppsala »	5,121	121,774	85	275	5'37	22'6	13	2	19	5	33	2	47	7
Södermanlands »	6,271	155,653	91	351	5'60	22'6	29	3	47	6	49	4	82	4
Östergötlands »	9,985	267,391	150	571	5'72	21'4	67	5	108	14	39	3	66	16
Jönköpings »	10,616	193,404	129	430	4'05	22'2	28	—	38	—	51	3	63	6
Kronobergs »	8,907	159,950	80	326	3'66	20'4	26	1	35	2	13	1	21	3
Kalmar »	10,923	231,216	106	479	4'39	20'7	30	4	56	8	26	5	46	13
Gottlands »	3,117	51,166	84	144	4'62	28'1	7	1	7	1	27	1	29	2
Blekinge »	2,896	142,515	41	235	8'11	16'5	—	5	—	9	23	4	35	4
Kristianstads »	6,217	220,610	146	632	10'17	28'6	4	—	4	—	27	1	39	3
Malmöhus »	4,734	370,494	247	918	19'39	24'8	10	2	11	8	22	6	30	12
Hallands »	4,771	136,595	90	339	7'11	24'8	8	1	11	2	18	2	22	2
Göteborgs o. Bohus »	4,896	300,444	93	514	10'50	17'1	15	1	20	46	41	4	60	59
Elfsborgs »	11,889	273,883	200	622	5'23	22'7	46	3	49	4	113	5	147	7
Skaraborgs »	8,092	245,366	218	572	7'07	23'3	66	2	71	2	26	5	43	7
Vermlands »	17,495	252,166	91	604	3'45	24'0	24	2	79	11	59	3	170	5
Örebro »	8,260	184,738	61	507	6'14	27'4	10	3	24	3	21	1	50	18
Vestmanlands »	6,492	137,698	72	369	5'68	26'8	19	3	32	7	21	2	29	2
Kopparbergs »	28,151	199,500	53	675	2'40	33'8	9	2	18	3	40	1	102	1
Gefleborgs »	18,314	209,144	52	485	2'65	23'2	14	3	41	10	24	3	47	10
Vesternorrlands »	24,063	211,447	66	365	1'52	17'3	4	1	6	1	29	—	45	—
Jemtlands »	47,616	101,119	58	278	0'58	27'5	2	1	2	1	13	1	14	1
Vesterbottens »	55,730	125,636	25	277	0'50	22'0	2	—	2	—	4	—	4	—
Norrbottnens »	99,166	106,625	24	268	0'27	25'1	1	1	2	1	11	3	19	3
Hela riket år 1891	411,195	4,802,414	2,376	10,685	2'60	22'2	452	48	704	146	760	63	1,250	237
» » » 1890	411,195	4,787,728	2,376	10,563	2'57	22'1	440	47	677	142	720	59	1,162	235
» » » 1889	405,845	4,774,577	2,376	10,465	2'58	21'9	426	46	655	134	674	54	1,067	209
» » » 1888	405,845	4,744,096	2,376	10,373	2'56	21'9	410	41	633	126	613	53	952	196
» » » 1887	405,845	4,733,356	2,371	10,234	2'52	21'6	399	40	607	128	548	44	831	167
» » » 1886	405,845	4,715,249	2,368	10,048	2'48	21'3	384	39	588	130	494	38	722	144
» » » 1885	405,845	4,681,841	2,367	9,983	2'46	21'3	366	36	554	126	415	30	606	118
» » » 1884	405,845	4,643,771	2,365	9,912	2'44	21'3	345	39	519	128	350	28	489	100
» » » 1883	405,845	4,600,132	2,360	9,781	2'41	21'3	319	33	474	112	295	24	386	77
» » » 1882	405,845	4,579,025	2,353	9,621	2'37	21'0	270	33	400	82	219	18	297	70

Anm. 1. 1 kvadrat-nyml (= 1 kvadrat-myriameter = 100 kvadrat-kilometer) är lika med 0'875 eller $\frac{7}{8}$ svensk kvadratinil.

» 2. Då talen i kol. 6 och 7 för Stockholms stad äro af ingen betydelse och i jemförelse med länens skulle blifva rent af vilseledande, hafva de här telemnats.

seende till det för Stockholm egendomliga sättet att beräkna skolornas antal (jfr berättelsen för år 1882, sid. 17, och för år 1889, sid. 2), äfven gäller om kol. 7. — Att antalet skolor i kol. 15 på åtskilliga ställen är högre än hela

det motsvarande antalet folkskolor enligt Tab. 3, nedre afdelningen, kan bero dels på olika beräkningssätt, dels därpå att slöjdundervisningen ej behöfver vara förlagd utslutande till folkskolorna. — Om antalen skoldistrikt enligt kol. 4 i denna tabell jämföras med motsvarande tal i förra berättelsen (sid. 4), befinnas de vara inom 2 län, Östergötlands och Malmöhus, minskade med 1 på hvardera stället, hvaremot de inom 2 andra län, Jemtlands och Norrbottens, ökats med 1 på hvardera stället. Inom det 1:a länet hade Motala landsförsamlings skoldistrikt och Motala verkatads blifvit sammanslagna samt inom det 2:a likaledes Landskrona stadsförsamlings och Landskrona garnisonsförsamlings. Ökningen inom det 3:e länet beror därpå, att en församling, som förut med annan församling inom samma pastorat bildat ett enda skoldistrikt, nu börjat utgöra eget skoldistrikt, samt inom det 4:e länet därpå, att en församling delades i två delar, hvardera utgörande särskildt pastorat. — För de särskilda länen vexla talen i kol. 6 från 0·27 i Norrbottens län till 19·39 i Malmöhus län. Naturligtvis bero olikheterna nästan helt och hållet på olikheterna i folkmängdstätheten; endast i ringa mån kunna de olika beräkningssätten af antalet skolor i städerna hafva medverkat. — Talen i kol. 7 vexla för de särskilda länen från 16·5 i Blekinge län (17·1 i Göteborgs och Bohus län och 17·3 i Vesternorrlands län) till 33·8 i Kopparbergs län; det höga talet i sistnämnda län beror, såsom man finner af Tab. 2, på därvarande stora antal särskilda småskolor. Om hela antalet skolor fördelas på antalet skoldistrikt, står Kopparbergs län äfven högst med 12·7 och Gottlands län lägst med 1·7; motsvarande tal för hela riket är 4·5. — Med afseende på kol. 8—15 må erinras därom, att både »fortsatt undervisning» och slöjdundervisning visserligen kunna förekomma utan lönetillskott af statsmedel; men antagligt är likväl att i allmänhet sådana fall äro jemförelsevis få och af mindre betydelse. Dock bör den fullständiga frånvaron af hithörande tal i kol. 9 och 11 för Stockholms stad ingalunda tagas som ett bevis, att undervisningen där drifves mindre långt, utan endast därpå, att den är med afseende på kurser och afdelningar där annorlunda ordnad.

De olika arterna af skolor äro ej framhållna i föregående tabell, men skiljaktigheterna i detta hänseende länen emellan framgå med lätthet omedelbarligen af Tab. 2. Hvad särskildt beträffar de folkskolor, som flyttat på 3 eller 4 stationer, kan man redan af Tab. 2 draga den säkra slutsatsen, att de företrädesvis eller uteslutande finnas i skogs- eller skärgårds-trakter. Äfven med afseende på skolhus och skolträdgårdar ser man med lätthet omedelbarligen af Tab. 2 skiljaktigheterna mellan länen.

I förra berättelsen (sid. 5) nämndes att några få fall förefinnas, då ett skoldistrikt saknar egentlig folkskola, samt att detta under år 1890 var förhållandet vid 4 skoldistrikt. Under år 1891 egde samma förhållande fortfarande rum i dessa 4 distrikt, hvilka alla tillhöra Jemtlands län. De utgöras af en annexförsamling (964 invånare), som endast hade en fast mindre folkskola och två flyttande d:o,

två kapellförsamlingar (resp. 534 och 923 invånare), af hvilka den första endast hade en flyttande småskola och den andra endast en flyttande mindre folkskola och en flyttande småskola, samt af en s. k. bruksförsamling (246 invånare), som endast hade en flyttande småskola.

Om man nu öfvergår till förhållandet mellan landsbyggd och städer, må först något nämnas med afseende på skoldistriktet. Antalet skoldistrikt i hela riket uppgick år 1891 enligt Tab. 2 till 2,376, hvaraf enligt Tab. 3 å landsbyggden 2,286 och i städerna (förutom de 3 till landsbyggden räknade) 90. Hvarje stad, äfven när den omfattar flera församlingar eller pastorat, bildade ett enda skoldistrikt, med undantag endast för Karlskrona (särskildt skoldistrikt för amiralitetsförsamlingen).

Följande tabell utvisar, huru antalen skolor voro efter deras arter fördelade i procent.

S k o l o r .	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
Folkskolor:	%	%	%
Fasta:			
Med 1 lärare eller lärarinna i läseämnen	32·5	7·0	31·5
Med flera lärare eller lärarinnor i d:o	2·5	38·3	3·9
Flyttande:			
På 2 stationer	6·2	0·2	5·9
På 3 »	1·2	—	1·2
På 4 »	0·1	—	0·1
Mindre folkskolor:			
Fasta	7·0	3·9	6·9
Flyttande	5·9	—	5·7
Småskolor:			
Fasta	28·3	50·4	29·1
Flyttande	16·3	0·2	15·7
Samtliga folkskolor	42·5	45·5	42·6
» mindre folkskolor	12·9	3·9	12·6
» småskolor	44·6	50·6	44·8
Summa	100	100	100

Af föregående tabell framgår äfven, att de fasta och de flyttande skolornas procenttal voro för landsbyggden respektive 70·3 och 29·7, för städerna 99·6 och 0·4 samt för hela riket 71·4 och 28·6. — Med afseende på de flyttande skolor, som äro upptagna på städerna, må nämnas att de äro endast 2, hvilka båda flytta inom Filipstads s. k. »utrotar». Med afseende på de mindre folkskolor, som äro upptagna på städerna, må under hänvisning till Tab. 3 erinras därom, att de endast i en del fall höra till den i folkskolestadgans § 3 under denna benämning upptagna art af skolor,

hvaremot de för öfrigt i sjelfva verket beteckna ett mellan-stadium inom folkskolau.

Fördelningen af skolhus och skolträdgårdar utvisas af följande tabell, i hvilken den nedre delen är upprättad under det antagandet, att alla skolträdgårdarne (2,073 på landsbygden och 40 i städerna) tillhörde fasta folkskolor (3,597 på landsbygden och 188 i städerna), ehuru väl — såsom å sid. 3 närmare framhållits — detta antagande ej är fullt riktigt.

Skolhus och skolträdgårdar.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
Skolhus:	%	%	%
Egna	70 ⁹	74 ⁸	71 ⁰
Förhyrda eller hyresfritt upplåtna	29 ¹	25 ⁸	29 ⁰
Summa	100	100	100
Skolträdgårdar i förhållande till antalet fasta folkskolor	57 ⁸	21 ³	55 ⁸

Kap. 4. Allmänna folkskolorna: lärare.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på de till detta kapitel hörande uppgifterna i Tab. 2 och 3 må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut.

Nedanstående tabell lemna en jemförande öfversikt af hithörande rikssummor för åren 1887—1891.

Lärare och lärarinnor.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
<i>A) I läseämnen (ensamt eller i för- ening med öfningsämnen eller handaslöjder):</i>					
<i>I folkskolor:</i>					
<i>Ordinarie:</i>					
Lärare	4,011	4,104	4,112	4,114	4,150
Lärarinnor	857	923	958	986	1,031
<i>Extra ordinarie:</i>					
Lärare	247	222	240	261	282
Lärarinnor	362	305	324	370	392
<i>Biträdande:</i>					
Lärare	22	21	26	25	23
Lärarinnor	210	232	240	263	270
<i>I mindre folkskolor:</i>					
Lärare	258	258	259	254	265
Lärarinnor	860	914	938	1,017	1,078

Lärare och lärarinnor.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
<i>I småskolor:</i>					
Lärare	443	417	397	383	356
Lärarinnor	4,867	4,942	5,025	5,053	5,127
<i>I samtliga skolor:</i>					
Lärare	4,981	5,022	5,034	5,037	5,076
Lärarinnor	7,156	7,316	7,480	7,689	7,898
Summa	12,137	12,338	12,514	12,726	12,974
<i>B) Endast i öfningsämnen eller handaslöjder:</i>					
Lärare	344	365	355	351	362
Lärarinnor	392	416	418	431	437
Summa	736	781	773	782	799

Då afseende endast fästes vid undervisningen i läseämnen, företer lärarepersonalen år 1891 vid jemförelse med år 1890 en tillökning af 248 personer (1⁹ %), hvilken till äldra största delen faller på lärarinnorna. Då man åter tager i betraktande dem, som undervisat endast i öfningsämnen eller handaslöjder, har antalet under året ökat med 17 (2² %).

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversikt för de särskilda länen år 1891 lemnas af följande tabell, i hvilken kol. 3 för Stockholms stad lemnats tom, såsom där utan betydelse.

1	2	3	4	5	6	7
L ä n.	Lärare och lärarinnor i läseämnen.					Hela antalet lärare och lärarinnor, som endast undervisat i öfningsämnen eller handslöjder, i % af hela antalet do: do i läseämnen (kol. 2).
	Hela antalet.	På 100 □-kilometer eller 1 □-nyml.	På 10,000 af folkmängden.	Fördelade efter kön i % inom hvarje län.		
Lärare.				Lärarinnor.		
Stockholms stad	518		20·7	18·0	82·0	7·3
Stockholms län	475	6·38	31·0	36·4	63·6	6·1
Uppsala »	334	6·52	27·4	45·5	54·5	7·5
Södermanlands »	410	6·54	26·3	39·0	61·0	20·7
Östergötlands »	708	7·09	26·5	44·4	55·6	8·5
Jönköpings »	500	4·71	25·9	47·0	53·0	13·4
Kronobergs »	344	3·86	21·5	46·5	53·5	3·2
Kalmar »	529	4·84	22·9	45·0	55·0	5·9
Gottlands »	160	5·13	31·3	57·5	42·5	6·3
Blekinge »	297	10·26	20·8	41·4	58·6	7·1
Kristianstads »	684	11·00	31·0	46·1	53·9	2·8
Malmöhus »	1,289	27·23	34·8	40·6	59·4	6·8
Hallands »	391	8·20	28·6	34·3	65·7	1·5
Göteborgs o. Bohus »	810	16·64	27·0	27·4	72·6	8·6
Elfsborgs »	673	5·66	24·6	41·2	58·8	7·6
Skaraborgs »	611	7·55	24·9	41·1	58·9	5·4
Vernlands »	663	3·79	26·3	46·8	53·2	3·2
Örebro »	563	6·82	30·8	41·9	58·1	6·6
Vestmanlands »	413	6·86	30·0	35·6	64·4	5·3
Kopparbergs »	741	2·63	37·1	40·1	59·9	4·9
Gefleborgs »	578	3·16	27·6	35·3	64·7	3·3
Vesternorrlands »	416	1·73	19·7	34·6	65·4	2·2
Jemtlands »	289	0·61	23·6	36·3	63·7	2·4
Vesterbottens »	286	0·52	22·8	22·0	78·0	0·7
Norrbottens »	292	0·29	27·4	37·0	63·0	0·7
Hela riket år 1891	12,974	3·16	27·0	39·1	60·9	6·2
» » » 1890	12,726	3·09	26·6	39·6	60·4	6·1
» » » 1889	12,514	3·08	26·2	40·2	59·8	6·2
» » » 1888	12,338	3·04	26·0	40·7	59·3	6·3
» » » 1887	12,137	2·99	25·6	41·0	59·0	6·1
» » » 1886	11,865	2·92	25·2	41·6	58·4	6·1
» » » 1885	11,634	2·87	24·9	42·0	58·0	5·7
» » » 1884	11,409	2·81	24·6	43·0	57·0	5·4
» » » 1883	11,136	2·74	24·2	43·6	56·4	5·4
» » » 1882	10,881	2·67	23·6	44·7	55·3	4·9

Förhållandet mellan landsbygd och städer utvisas af nedanstående procenttabell.

Lärare och lärarinnor.	Landsbygd.	Städer.	Hela riket.
	%	%	%
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handslöjder):			
I folkskolor:			
Ordinarie:			
Lärare	34·3	20·5	32·0
Lärarinnor	4·3	25·6	8·0
Extra ordinarie:			
Lärare	1·9	3·3	2·2
Lärarinnor	1·4	11·0	3·0
Biträdande:			
Lärare	0·1	0·3	0·2
Lärarinnor	1·6	4·5	2·1
I mindre folkskolor:			
Lärare	2·5	—	2·0
Lärarinnor	9·9	0·8	8·3
I småskolor:			
Lärare	3·3	0·1	2·7
Lärarinnor	40·7	33·9	39·5
I samtliga skolor:			
Lärare	42·1	24·2	39·1
Lärarinnor	57·9	75·8	60·9
Summa	100	100	100
B) Endast i öfningsämnen eller handslöjder:			
Lärare	48·8	38·6	45·3
Lärarinnor	51·2	61·4	54·7
Summa	100	100	100

Kap. 5. Allmänna folkskolorna: lärjungar.

Tab. 4 och 5.

Såsom af öfverskrifterna till kol. 2—26 å hithörande Tab. 4 och 5 framgår, afse uppgifterna året i dess helhet och således ej särskildt årets slut (med undantag dock för det fall, hvarom handlas i slutet af detta stycke). Således kunna i hvilken som helst af kol. 2—26 vara inräknade barn, som vid årets slut ej kvarlefd. Under hänvisande för öfrigt till hvad som rörande denna sak yttrades i berättelsen för år 1882 (sid. 25) må nämnas, att mortaliteten år 1891 inom de här ifrågavarande 8 åldersklasserna (7—14 år) tillsamman tagna uppick i absolut tal till 3,386 eller till 0.42 % af hela antalet inom dessa åldersklasser vid årets slut. — Med afseende på grunderna för dessa tabeller och dithörande primäruppgifter behöfver för öfrigt endast erinras om föreskriften, att barn, som under året undervisats i olika skolor, skall räknas som lärjunge endast i den skola, som det under kalenderåret sednast tillhört.

Om man nu öfvergår till en jämförande öfversikt af rikssummorna för åren 1887—1891, må först erinras därom,

att enligt den allmänna befolkningsstatistiken folkmängden vid 1890 års slut i ålder af 7—14 år utgjorde 791,987 och att af detta antal voro med afseende på under året åtnjutit undervisning af skolråden redovisade 97.2 %. För år 1891 utgjorde folkmängden inom samma årsklasser 800,260. Om detta tal jämföres med rikssumman, 707,608, för hela antalet barn af 7—14 års ålder (Tab. 4, kol. 25), så finner man, att äfven detta år de af skolråden redovisade barnens antal — då afseende ej heller här fästes vid de däribland inräknade under året afidna — utgjorde 97.2 %. De icke redovisades procenttal var således fortfarande 2.8. Om det ofvannämnda antalet af 800,260 fördelas efter kön, så har man 405,055 gossar och 395,205 flickor. Jämföras dessa tal med antalen redovisade gossar och flickor (Tab. 4, kol. 23 och 24), så blifva procenttalen resp. 97.5 och 96.8.

Till hvilka antal de sålunda redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit eller icke åtnjutit undervisning, utvisas af följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder,		1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt	707,895	709,724	715,819	717,156	720,888
2	som under året ej åtnjutit sådan undervisning	36,564	39,200	40,066	43,386	47,880
3	om hvilka uppgifter saknas	8,198	8,872	9,074	9,148	8,840
Summa		752,657	757,796	764,959	769,690	777,608

Vid jämförelse mellan de två sista åren finner man således, att medan hela antalet barn i skolåldern vuxit med 8,273 (= 800,260—791,987), har samtidigt antalet af dem, som enligt rad. 1 i denna tabell under året åtnjutit undervisning, vuxit med 3,732 och antalet af dem, som enligt rad. 2 under året ej åtnjutit sådan undervisning, med 4,494, hvar-

emot antalet af dem, om hvilka enligt rad. 3 uppgifter saknas, minskats med 308.

Om man för de fem åren fördelar barnen å rad. 1 i föregående tabell i sådana grupper som i kol. 11—15 af Tab. 4, så erhåller man följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:		1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	640,994	643,620	651,123	653,274	656,612
5	högre folkskolor	202	194	196	183	220
6	allmänna läroverk och specialskolor	12,124	12,220	12,707	13,150	13,449
7	enskilda skolor	17,632	16,885	16,739	16,343	16,460
8	hemmen	36,943	36,805	35,054	34,206	34,147
Summa		707,895	709,724	715,819	717,156	720,888
Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:						
9	deras egna distrikts skolor	628,385	630,043	636,366	638,123	641,202
10	skolor utom deras egna distrikt	12,609	13,577	14,757	15,151	15,410
Summa		640,994	643,620	651,123	653,274	656,612

Man ser således vid jämförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i skolåldern, som undervisats i samtliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor, under året ökats

med 3,338 och antalet i enskilda skolor med 117, hvar emot antalet i hemmen undervisade minskats med 59. — Om man såsom mått på folkskolefrekvensen under de två

sista åren använder talet å rad 4, beräknadt i procent af hela folkmängden inom åldersgruppen 7—14 år, så är detta procenttal 82.5 för det förra och 82.0 för det sednare. Om »hela antalet» i de allmänna folkskolorna under året undervisade barn befunnit sig i 7—14 års ålder, eller m. a. o. om man för dylik beräkning i stället för talen å rad. 4 använder för 1890 talet 690,342 och för 1891 talet 691,982 (se Tab. 4, kol. 26), så blifva procenttalen i stället 87.2 för 1890 och 86.5 för 1891.

Med afseende på rad. 7 och 8 i föregående tabell må följande ytterligare nämnas. Bland där omförmälda »enskilda skolor» äro *icke* sådana inräknade, som äro inrättade på enskildes bekostnad enligt folkskolestadgans § 62, mom. 2, och för hvilka enligt de allmänna formulären primäruppgifter afgifvits. Dessa skolor hafva, såsom i berättelsen för år 1882 (sid. 16) närmare utvecklats, inräknats på vederbörliga platser bland de andra skolorna. Således afser rad. 7 sådana enskilda skolor, som omförmälas i mom. 1

af nyss anförda § af folkskolestadgan. Antagligen finnes däribland ett mindre antal skolor, som närmast motsvara de allmänna folkskolorna, isynnerhet småskolorna; men sannolikt utgöras de till största delen af elementarläroverk, särskildt sådana för flickor. — Beträffande åter de barn, som äro räknade till rad. 8, finnas anledningar att tro, att dit blifvit förda ganska många, som rätteligen bort i primäruppgifterna räknats till dem, »som under året ej åtnjutit undervisning» (rad. 2), eller till dem, »som hvilka uppgifter saknas» (rad. 3). Men å andra sidan minskas vigten af detta förhållande af den omständigheten, att antagligen en stor del af dessa barn först under året inträdt i skolåldern.

Vid fördelning af de i föregående tabell å rad. 9 upptagna lärjungarne efter de 3 hufvudlagen af skolor (folkskolor, mindre folkskolor och småskolor), äfvensom efter skolornas olika natur af fasta eller flyttande, erhåller man följande öfersikt.

Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:		1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
11	fasta folkskolor.....	305,970	312,091	319,159	323,672	327,427
12	flyttande »	70,397	68,887	68,072	67,048	64,779
13	fasta mindre folkskolor.....	24,565	26,240	27,238	27,840	29,255
14	flyttande »	28,243	28,330	27,997	29,156	30,346
15	fasta småskolor.....	109,429	109,605	111,153	112,027	115,952
16	flyttande »	89,781	84,890	82,747	78,380	73,443
	Summa	628,385	630,043	636,366	638,123	641,202
17	samtliga fasta skolor	439,964	447,936	457,550	463,539	472,634
18	samtliga flyttande »	188,421	182,107	178,816	174,584	168,568
	Summa	628,385	630,043	636,366	638,123	641,202

Man finner här af vid jämförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i samtliga fasta skolor ökats med 9,095, medan antalet i samtliga flyttande skolor minskats med 6,016, och att således förhållandena förbättrats.

Om man slutligen för åren 1887—1891 fördelar de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell (sid. 8) upptagna barnen efter anledningarna därtill, så erhåller man följande tabell, vid hvilken den anmärkningen må förutskickas, att de å rad. 19 och 20 t. ex. för år 1891 upptagna talen alldeles icke angifva antalen af dem, som under året visat

sig hafva inhemtat folkskolans minimikurs eller aflagt godkänd afgangspröfning. De barn, med hvilka ettdera varit förhållandet, höra nemligen till rad. 19 och 20, endast om de därjemte äro inom skolåldern samt för öfrigt — förutom sjelfva profvens afläggande — alldeles icke under året åtnjutit undervisning eller åtminstone icke på något af de sätt, som äro angifna å rad. 4—8 i 2:a tabellen å sid. 8. Det är nemligen antagligt, att icke få af barnen å rad. 19 och 20 af följande tabell under året deltagit i s. k. repetitionskola eller i s. k. konfirmationsskola.

Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:		1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs	6,165	6,033	5,859	7,085	7,545
20	efter godkänd afgangspröfning	15,716	17,090	18,110	19,849	22,612
21	till följd af sjukdom eller naturfel	3,683	3,832	3,661	3,629	3,710
22	af annan anledning	11,000	12,245	12,436	12,873	14,013
	Summa	36,564	39,200	40,066	43,386	47,880

Såsom i berättelsen för år 1882 (sid. 13) anmärktes, kan man såsom maximigräns för antalet barn i skolåldern,

hvilkas undervisning varit under året försummad, betrakta den summa, som erhålles genom att hoplägga antalet icke

redovisade, antalet af dem, om hvilka uppgifter saknas, samt antalet af dem, som »af annan anledning» icke åtnjutit undervisning. För år 1890 utgjorde denna maximigräns 44,318 (= 22,297 + 9,148 + 12,873) och för 1891 åter 45,505 (= 22,652 + 8,840 + 14,013). Om dessa två tal förvandlas till procent af rikets folkmängd vid årets slut i ålder af 7—14 år, så får man 5·6 % för 1890 och 5·7 för 1891. Sammanhåller man detta sista resultat därmed, att — såsom å sid. 8 visats — redovisningsprocenterna för gossar och flickor äro mycket höga och föga skiljaktiga, så inser man lätt, att någon synnerlig olikhet ej kan förefinnas i de båda könen skolfrekvens.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1891 lemnas af å nästa sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas. Kol. 2—10 innehålla en procentfördelning af antalen redovisade barn af 7—14 års ålder, d. v. s. af de absoluta tal, som finnas i kol. 25 å Tab. 4. De i dessa kol. 2—10 stående procenttalen, hvilka å hvarje särskild rad gifva 100 till summa, motsvara de absoluta tal, som man å Tab. 4 finner i kol. 11—15, 17—20 och 22. Härvid är dock att märka, att procenttalen i kol. 3 af följande tabell motsvara summorna af talen i kol. 12 och 13 å Tab. 4. De absoluta talen i kol. 12 (»högre folkskolor») äro nemligen vid de 10 län, där de förekomma, alldeles för små att förtjena en särskild procentkolumn. De motsvarande procenttalen skulle vid 1 län hafva blifvit uppförda med 0·2 och vid 3 med 0·1, men vid de öfriga ej ens uppgått till sistnämnda storlek. — De procenttal, som finnas i kol. 11 och 12, motsvara de absoluta talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 och ange således egentligen endast fördelningen af de barn i skolåldern, som undervisats i sina egna distrikts allmänna folkskolor. Men om man antager, att såväl de barn i skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor utom deras egna distrikt (Tab. 4, kol. 10), som ock de barn utom den egentliga skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor, varit fördelade mellan fasta och flyttande skolor i samma proportion, som den förstnämnda gruppen, så kan man anse procenttalen i kol. 11 och 12 af följande tabell äfven ange fördelningen mellan fasta och flyttande skolor af *alla* de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 åtnjutit undervisning i länen allmänna folkskolor. Sagde antagande kan ej leda till något större fel, då för hela riket de två sednare grupperna i absoluta tal uppgå endast till 15,410 och 35,370 eller tillsammans till 50,780, således endast till 7·3 % af hela rikssumman i nämnda kol. 26. Visserligen är den motsvarande procenten högre i åtskilliga län, så t. ex. — för att nämna de högsta — 10 i Gottlands, Malmöhus och Västernorrlands, 12 i Norrbottens, 13 i Jemtlands och 17 i Vesterbottens, men någon anledning till att den ena eller den andra af de två grupperna skulle förekomma jemförelsevis mera i antingen fasta eller

flyttande skolor kan svårligen finnas, och i sjelfva verket träffar man bland de nyss anförda exemplen såväl län med inga eller ytterst få flyttande skolor, som län med ytterligt många sådana. — Om man på nu utvecklade skäl anser det genom talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 bestämda förhållandet mellan antalen barn i fasta och flyttande skolor gälla för alla de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 undervisats i länen allmänna folkskolor, kan man därpå grunda den beräkning, hvars resultat äro intagna i den följande tabellens sista afdelning. Man erhåller nemligen för hvarje särskildt län — på det angifna sättet eller, vid län med ett fåtal flyttande skolor, omedelbarligen ur primäruppgifterna — hela antalet barn särskildt i de fasta och särskildt i de flyttande skolorna, hvarjemte den motsvarande fördelningen af lärarepersonalen lätteligen verkställas i enlighet därmed, att hvarje flyttande skola endast har *en* lärare eller lärarinna utom 12 skolor, som hafva två lärare eller lärarinnor vardera, nemligen i Kronobergs län 1 folkskola på tre stationer och 1 småskola på 2:0, i Kalmar län 2 folkskolor på två stationer, i Blekinge län 1 folkskola på tre stationer, i Hallands län 1 folkskola på två stationer, i Göteborgs och Bohus län 1 folkskola på tre stationer, i Värmlands län 3 folkskolor på två stationer och 1 folkskola på fyra stationer samt i Jemtlands län 1 småskola på fem stationer. För hela riket erhåller man 509,725 lärjungar i fasta skolor och 182,257 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnen utgör 9,910 vid de fasta skolorna och 3,064 vid de flyttande.

Med afseende på den följande tabellens första afdelning är följande att nämna. Såsom å sid. 11 visats, utgör de icke redovisade barnens antal 2·8 % af rikets hela folkmängd i ålder af 7—14 år. Huru stora de motsvarande procenttalen äro för de särskilda länen kan — när uppgifter länsvis om folkmängden i särskilda åldersår ej finnas i allmänna befolkningsstatistiken — ej bestämmas, men de kunna naturligtvis vara temligen olika. Då de icke redovisade barnen egentligen äro likställda med dem, om hvilka uppgifter saknas, så följer däraf, att talen i kol. 10 äro öfver hufvud taget jemförelsevis betydligt för små. Så t. ex. skulle man å raden för »Hela riket» genom att medtaga de icke redovisade hafva i kol. 10 fått 3·9 i stället för 1·1. Naturligtvis skulle samtidigt talen i de föregående kolumnerna blifva något *mindre*, emedan de motsvarande absoluta talen skulle, sjelfva oförändrade, hafva varit att jemföra med en något *större* totalsumma. I stället för 84·4 i kol. 2 å slutraden för år 1891 skulle man t. ex. fått 82·0.

Några af de större skiljaktigheter, som jemlikt kol. 2—10 förefinnas mellan länen, kunna förtjena att särskildt framhållas. De lägsta talen för barn, som undervisats i allmänna folkskolor (kol. 2), finner man för Stockholms stad samt för Västernorrlands, Vesterbottens och Norrbottens län. Anledningen är likväl ingalunda densamma på alla dessa ställen. I Stockholms stad har förhållandet sin förklaring däri, att ett mycket stort antal barn undervisats i allmänna läroverk och specialskolor samt i enskilda skolor, hvaremot i de nämnda länen en stor myckenhet barn undervisats i hemmen. Anmärkningsvärdt är att Jemtlands län i sist-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 14 15														
												Barn af 7-14 års ålder,										Lärjungarne för-		Lärjungar i medeltal		
												som under året undervisats i					som under året ej åtnjutit undervisning enligt kol. 2-5					delade länsvis i % mellan		på hvarje lärare eller lärarinnor i läseämnena		
												folkskolor, mindre d. o. och småskolor,	specialskolor,	allmänna läroverk och högre folkskolor samt skolor af allmänna läro-	enklilda skolor,	hemmes,	minimikurs,	eller inhemtande af folkskolor,	efter godkänd afgångs-proctning,	skjutom eller naturfel,	till följd af sjukdom eller naturfel,	af annan anledning,	om hvilka uppgifter saknas,	fasta	flyttande	i fasta
fördelade länsvis i % af hela antalet redovisade.										skolor.		skolor.														
Stockholms stad	70.0	6.9	11.1	1.2	1.6	1.4	0.3	6.9	0.6	100	—	38	—	38												
Stockholms län	81.1	1.2	1.5	4.5	2.0	4.7	0.5	3.3	1.2	94.4	5.6	42	45	42												
Uppsala »	81.7	1.7	2.6	3.7	1.3	4.0	0.6	3.2	1.2	99.4	0.6	49	29	49												
Södermanlands »	87.8	1.9	0.8	2.4	0.9	3.1	0.6	1.4	1.1	98.8	1.2	56	43	56												
Östergötlands »	79.8	1.7	2.2	3.6	2.0	5.8	0.8	2.4	1.8	90.7	9.3	50	47	50												
Jönköpings »	87.2	0.9	1.5	2.0	1.0	4.7	0.4	2.0	0.3	38.6	61.4	54	57	56												
Kronobergs »	91.9	0.9	0.3	2.2	0.5	3.3	0.3	0.4	0.2	16.4	83.6	68	76	75												
Kalmar »	83.0	1.5	2.0	3.4	1.5	4.0	0.5	2.1	1.8	58.3	41.7	64	69	66												
Gottlands »	86.8	2.9	1.3	1.0	2.3	4.6	0.5	0.7	0.0	100	—	42	—	42												
Blekinge »	82.4	2.6	3.9	5.1	1.0	1.3	0.4	2.3	1.2	72.4	27.6	67	97	74												
Kristianstads »	92.8	1.1	1.8	1.0	0.6	1.6	0.3	0.4	0.4	89.8	10.2	53	55	53												
Malmöhus »	89.4	2.6	2.9	0.8	0.5	2.3	0.3	0.4	0.8	99.8	0.2	46	33	46												
Hallands »	89.0	1.0	1.9	1.6	1.3	2.9	0.4	0.9	1.1	80.4	19.6	56	50	55												
Göteborgs o. Bohus »	87.7	2.5	4.6	0.7	0.6	2.6	0.3	0.6	0.4	71.0	29.0	50	56	51												
Elfsborgs »	87.0	1.1	1.2	2.6	0.8	2.9	0.6	2.6	1.2	68.3	31.7	63	56	60												
Skaraborgs »	83.9	1.9	0.9	4.5	1.0	5.0	0.4	1.4	1.0	91.5	8.5	58	61	58												
Vermlands »	90.6	1.3	1.2	1.5	0.4	1.3	0.7	1.6	1.4	36.1	63.9	64	60	61												
Örebro »	88.0	1.2	1.1	1.3	0.7	3.7	0.6	2.3	1.1	91.9	8.1	52	47	52												
Vestmanlands »	87.8	1.9	1.0	1.8	0.8	3.4	0.5	2.2	0.6	92.6	7.4	48	54	48												
Kopparbergs »	90.3	0.7	1.1	2.2	0.1	2.3	0.4	1.9	1.0	91.1	8.9	42	41	42												
Gefleborgs »	85.6	1.5	1.4	2.8	1.0	3.4	0.6	1.9	1.8	83.7	16.3	54	46	53												
Vesternorrlands »	71.8	1.7	1.5	19.0	1.0	1.1	0.4	1.1	2.4	51.8	48.2	62	76	68												
Jemtlands »	83.9	1.1	1.2	5.5	0.4	1.2	0.7	2.8	3.2	29.9	70.1	58	52	54												
Vesterbottens »	67.9	0.8	0.7	26.4	1.3	0.7	0.7	1.0	0.5	25.9	74.1	52	62	59												
Norrbottnens »	66.0	1.1	0.8	26.4	1.5	0.8	0.4	1.2	1.8	54.4	45.6	50	46	49												
Hela riket år 1891	84.4	1.8	2.1	4.4	1.0	2.9	0.5	1.8	1.1	73.7	26.3	51	59	53												
» » » 1890	84.9	1.7	2.1	4.4	0.9	2.6	0.5	1.7	1.2	72.6	27.4	52	61	54												
» » » 1889	85.0	1.7	2.2	4.6	0.7	2.4	0.5	1.6	1.3	71.9	28.1	53	62	55												
» » » 1888	85.0	1.6	2.2	4.9	0.8	2.2	0.5	1.6	1.2	71.1	28.9	53	63	56												
» » » 1887	85.2	1.6	2.3	4.9	0.8	2.1	0.5	1.5	1.1	70.0	30.0	54	64	56												
» » » 1886	84.4	1.6	2.4	5.4	0.9	2.1	0.5	1.5	1.2	69.0	31.0	54	65	57												
» » » 1885	84.3	1.6	2.5	5.5	0.8	2.0	0.5	1.4	1.4	68.1	31.9	54	66	58												
» » » 1884	84.1	1.6	2.5	5.7	0.9	1.8	0.5	1.6	1.3	66.8	33.2	55	67	58												
» » » 1883	84.1	1.7	2.6	5.8	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	65.7	34.3	55	67	59												
» » » 1882	83.8	1.7	2.7	6.0	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	64.7	35.3	56	67	59												

nämnda hänseende visar ett ofantligt mycket lägre procenttal, hvilket är nära lika med det i Blekinge län. — De lägsta procenttalen för undervisning i hemmen finner man för Stockholms stad samt för Gottlands, Kristianstads, Malmöhus, Hal-

lands, Göteborgs och Bohus, Vermlands, Örebro och Vestmanlands län, om man endast nämner de ställen, där procenten ej uppgår till 2. — Procenttalen i kol. 6—10 äro i allmänhet så små, att de ej behöfva här göras till före-

mål för särskild uppmärksamhet. De största skiljaktigheterna finner man för öfrigt med hänsyn till de barn, som under året »af annan anledning» (kol. 9) ej åtnjutit undervisning. Stockholms stad har där det högsta procenttalet (6·9) samt Kronobergs, Kristianstads och Malmöhus de lägsta (0·4) på hvarterdera stället. Men dessa och andra skiljaktigheter — företrädesvis i denna kolumn — kunna vara mera skenbara än verkliga, emedan vid en på fullständig kännedom grundad fördelning antagligen såväl de barn, som hvilka uppgifter saknas» (kol. 10), som äfven de icke redovisade, skulle för det mesta hafva fått sin plats i kol. 9.

Om man med afseende på lärjungarnes fördelning mellan fasta och flyttande skolor frånsér Stockholms stad och Gottlands län, som efter 1888 ej heller har några flyttande skolor, finner man likväl så stora skiljaktigheter, att t. ex. i Malmöhus län endast 0·2 % och i Uppsala län 0·6 % undervisats i flyttande skolor, men i Kronobergs 83·6 %. Närmast sistnämnda län komma Vesterbottens med 74·1 % i flyttande skolor, Jemtlands med 70·1, Vermlands med 63·9 och Jönköpings med 61·4. Anmärkningsvärdt är att Kopparbergs län har endast 8·9 samt således lägre procent än t. ex. Östergötlands län med 9·3 och Kristianstads med 10·5.

Af tabellens sista afdelning finner man, att Stockholms stad har den största lärarepersonalen i förhållande till lärjungeantalet. Af länstabellen å sid. 7 ser man däremot, att Stockholms stad näst Vesternorrlands län har den minsta lärarepersonalen i förhållande till folkmängden. Förklaringen till denna skenbara motsägelse har man i det ofvan påvisade förhållandet, att Stockholms stad har ett af de lägsta procentalen för barn i allmänna folkskolor. De län, som med afseende på gynnsamt förhållande mellan antalen lärare och lärjungar komma Stockholms stad närmast, äro Stockholms, Gottlands och Kopparbergs län. De minst gynnsamma förhållandena träffar man däremot i Kronobergs, Blekinge, Vesternorrlands och Kalmar län. — Det torde böra särskildt framhållas, att de i dessa kolumner stående talen endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmor förenade. De sednare medeltalen äro naturligtvis betydligt lägre, hvilket beror på två särskilda anledningar af helt olika natur, nemligen dels — och hufvudsakligen — därpå att de lärjungar, som en och samma lärare (lärarinna) har att undervisa, i en mängd fall äro delade på afdelningar, som undervisas på skilda tider, dels — ehuru i vida mindre grad — därpå att kalenderår och läseår ej behöfva sammanfalla.

I berättelsen för år 1882 (sid. 28 och 29) finner man en närmare undersökning om det inflytande, som de båda nämnda anledningarna utöfva i berörda hänseende. Man kan därpå draga följande slutsatser angående medeltalen för hela riket af lärjungar, som under kalenderåret undervisats af samme lärare. I flyttande skolor sjunker antalet — äfven vid blott 2 stationer på hvarje — till 30 redan af den första anledningen, hvarefter det på grund af den andra anledningen kan anses sjunka till 27. Om båda anledningarna verkat i samma mån äfven vid de fasta skolorna, så sjunker

talet i kol. 13 från 52 till omkring 23, hvilket tal likväl torde vara för lågt, emedan den första anledningen väl är mindre verksam här än vid de flyttande.

Särskildt för landsbyggd och särskildt för städer visar följande tabell, i hvilket förhållande de redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit undervisning.

Barn af 7—14 års ålder,		Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt.....	93·0	91·4	92·7
2	» » » ej åtnjutit sådan undervisning	5·9	7·4	6·2
3	om hvilka uppgifter saknas	1·1	1·2	1·1
Summa		100	100	100

Om de å rad. 1 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter undervisningens hufvudarter samt ytterligare de å rad. 4 inräknade barnen fördelas efter undervisning inom eller utom deras egna distrikt, så erhålles följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:		Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	86·7	73·3	84·4
5	högre folkskolor.....	0·6	—	1·8
6	allmänna läroverk och specialskolor		7·6	
7	enskilda skolor	0·7	9·1	2·1
8	hemmen	5·0	1·4	4·4
Summa		93·0	91·4	92·7
Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:				
9	deras egna distrikts skolor	84·8	70·8	82·4
10	skolor utom deras egna distrikt	1·9	2·5	2·0
Summa		86·7	73·3	84·4

Barnen å rad. 5 och 6 hafva sammanräknats, emedan de i högre folkskolor undervisade ej uppgå (se Tab. 5) på långt när till 0·1 % af antalet redovisade.

Om de å rad. 9 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter de olika slagena af folkskolor, så erhålles följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:		Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
11	fasta folkskolor	40·0	52·6	42·1
12	flyttande »	10·0		
13	fasta mindre folkskolor	4·4	0·5	3·8
14	flyttande »	4·7	—	3·9
15	fasta småskolor	14·4	17·7	14·9
16	flyttande »	11·3		
Summa		84·8	70·8	82·4
17	samtliga fasta skolor	58·8	70·8	60·8
18	samtliga flyttande »	26·0		
Summa		84·8		82·4

På grund af förhållanden, som redan äro berörda i Kap. 3 (sid. 5), äro på städerna förda äfven barn, som undervisats i flyttande skolor. Men då deras antal endast på rad. 18 skulle uppgå (se Tab. 5) till 0·1 % af antalet redovisade barn, hafva i städernas kolumn fasta och flyttande skolor sammanslagits. — Af det ringa antal, som påförts städerna såsom undervisade i fasta mindre folkskolor, faller mer än en tredjedel — 242 lärjungar af 623 — på Göteborg, som ensamt äfven räknar 5 af städernas 16 sådana skolor. Men hvad som där kallas mindre folkskola är tydligen icke något annat än ett mellanstadium inom folkskola.

Om de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell inräknade barnen fördelas efter anledningarna därtill, så erhålles följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs...	0·9	1·3	1·0
20	efter godkänd afgångspröfning.....	2·3	3·2	2·9
21	till följd af sjukdom eller naturfel.....	0·5	0·4	0·5
22	af annan anledning	1·7	2·5	1·8
	Summa	5·9	7·4	6·3

Vill man slutligen jämföra landsbyggd och städer med

afseende på medeltalen af lärjungar på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena, så kan detta lätt ske i enlighet med de grunder, som användts för utarbetandet af kol. 13—15 i tabellen å sid. 11. För landsbyggden erhåller man sålunda — approximativt — 411,381 lärjungar i fasta skolor och 182,177 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 7,701 vid de fasta skolorna och 3,062 vid de flyttande. För städerna äro de motsvarande lärjungeantalen 98,344 och 80 samt de motsvarande lärareantalen 2,209 och 2. De motsvarande talen för hela riket finnas redan angifna å sid. 10. De resultat, som man på grund här af erhåller med afseende på förhållandet mellan antalen lärare och lärjungar, äro sammanställda i följande tabell.

Lärjungar i medeltal på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnen.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
I fasta skolor	53	45	51
> flyttande >	59	40	59
> samtliga >	55	45	53

Att dessa tal endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmar förenade, är förut anmärkt å sid. 12.

Kap. 6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden.

Tab. 6 och 7.

Med afseende på lärarnes löneförmåner och de därtill af statsmedel utgående bidragen gällde under år 1891 samma allmänna bestämmelser, som under de två föregående åren (se berättelsen för år 1889, sid. 13). Statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen (husrum, vedbrand och kofoder eller ersättning därför oberäknade) uppgick således fortfarande till två tredjedelar för ordinarie och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, hvarvid lönen för de ordinarie skulle utgöra minst 600 kr. och för de extra ordinarie minst 500 samt statsbidraget vid förhöjning af lönen kunde för de förra ökas till 466 kr. 67 öre och för de sednare till 400 kronor. För biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor samt för lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor och vid småskolor uppgick statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen fortfarande likaledes till två tredjedelar, hvarvid lönen skulle utgöra minst 200 kr. samt statsbidraget vid lörens förhöjning till 250 eller 300 kr. kunde ökas till respektive 166 kr. 67 öre eller 200 kronor.

Innan den egentliga statistiska framställningen vidtager, må — under hänvisande för öfrigt till den utförligare framställningen rörande samma ämne i berättelsen för år 1882 (sid. 33) samt till hvad som i inledningen till berättelsen för 1885 och i d:o till d:o för 1886 yttrats om skoldistriktens skulder och donationer — nämnas, att de primäruppgifter, som ligga till grund för Tab. 6 och 7, ej ännu torde hafva all den grad af tillförlitlighet, som vore önskvärd, ehuru visserligen en högst betydlig mängd af svåra fel rättats med hjälp af det omfattande och ytterst tidsödande extra förarbete med granskning och skriftväxling, hvilket på angifna skäl i större omfattning företogs redan till utarbetandet af berättelsen för 1885 och sedan i mån af behof ständigt fortsatts. Särskildt är angående lån och därå gjorda afbetalningar att befara, att uppgifterna ännu i icke få fall äro oriktiga. Till följd här af äro de å Tab. 6 och 7 såsom »Skuld vid årets slut» (kol. 9) och »Skuld vid årets början» (kol. 11) uppförda beloppen att

anse såsom minimivärden, hvilka måhända ligga temligen djupt under de verkliga, hvaremot de såsom »Öfriga utgifter» (kol. 15) uppförda beloppen kunna vara för höga, emedan därunder — i strid med tydliga föreskrifter — kapitalafbetalningar å skulder torde vara inräknade i åtskilliga primäruppgifter. Vidare är det sannolikt, att utgifterna »Till skollokaler och inventarier» (kol. 13) blifvit vid åtskilliga skoldistrikt för lågt upptagna. — De fel, som till följd af nu berörda oriktigheter kunna uppstå i Kreditsumman, måste naturligtvis motsvaras af dylika i Debet, och där särskildt under inkomstposten »Bidrag af skoldistriktet», hvilken sålunda blir för högt eller för lågt beräknad. Nu gjorda anmärkningar om vissa belopps osäkerhet böra ihågkommas på vederbörliga ställen i den följande statistiska framställningen.

Till en rätt uppfattning af flera bland kolumnrubrikerna i hit hörande tabellbilagor behövas vissa närmare upplysningar, som ej där kunnat få plats. Dessa upplysningar äro hufvudsakligen intet annat än delar af de »anvisningar», som åtfölja motsvarande afdelning af formuläret (Litt. B) för skolrådets uppgifter. Om dessa anvisningar, så till vida som de här äro behöfliga, hänföras till de respektive kolumnerna, så erhåller man följande öfversikt.

Tillgångar vid årets början (kol. 2) och vid dess slut (kol. 17): »Här inräknas icke blott den kontanta behållningen i kassan, utan äfven fordringar, värdepapper samt kapitalvärdet å den skolväsendet tillhöriga fastighet eller del af fastighet, för hvilken särskild afkastning genom hyror, arrenden m. m. erhålles. Värdet af skolhus, hvaraf ingen hyra inflyter, inräknas icke.»

Inkomster: Räntor, arrenden o. d. (kol. 3): »Häri inräknas afkomst af donationer.»

Bidrag af skoldistrikt (kol. 4): »Här inräknas värdet af de naturaprestationer, som jemte bidragen till den egentliga lönen utgått till lärare och lärarinnor. — Närmare om dessa naturaprestationer nämnes här nedan vid kol. 12.

Bidrag af staten (kol. 5): »Från de till distriktet utanordnade statsmedel få distriktets afgifter till folkskolelärarnes pensionskassa icke i redovisningen afdragas.»

Öfriga inkomster (kol. 7): »Här inräknas under året mottagna gåfvor och donationer.» — Af denna föreskrift följer att under året mottagna donationer, så till vida som de fortfarande finnas i behåll och lemna afkastning, måste inräknas i tillgångarne vid årets slut och således äfven i tillgångarne under kommande år.

Utgifter för lärares och lärarinnors aföning (kol. 12): »Det här införda beloppet måste [för hvarje skoldistrikt] vara lika med slutsumman» till den enligt formuläret Litt. B af skoldistriktet afgifna specifikationen öfver lärares och lärarinnors löneförmåner. — Denna specifikation upptager: a) egentlig lön, b) lönetillökning för tjenstgöring öfver 8 månader (den »fortsatta undervisningen» oberäknad), c) ersättning för den »fortsatta undervisningen», d) ersättning för undervisning i slöjd, e) värdet af eller ersättning för bostad, f) d:o d:o för bränsle samt g) d:o d:o för kofoder. Naturaprestationer kunna således förekomma under e, f och

g; men de förekomma därjemte äfven under a, ty för ordinarie lärare eller lärarinnor vid egentlig folkskola skall en del af den egentliga lönen utgå i spannmål¹⁾ och för öfriga lärare eller lärarinnor kan aföningen utgå i penningar eller lefnadsmedel (hvaribland äfven fritt kosthåll). Däremot är det ej föreskrifvet att bland löneförmånerna inräkna värdet af planteringslanden, vare sig det åt läraren eller lärarinnan till brukning för eget behof af jordfrukter upplåtna jordlandet eller den egentliga och för undervisningen afsedda skolträdgården.

Öfriga utgifter (kol. 15): »Här inräknas bland annat afgifter till folkskolelärarnes pensionsinrättning, kostnaden för skollokalerens eldning (icke kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor) samt räntebetalningar. Kapitalafbetalningar å skulder inräknas däremot här icke.»

Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet (kol. 18): »Här inräknas icke blott de under året för folkskoleväsendet gjorda donationerna, utan äfven de förut befintliga. Donerad fastighet, som ej lemna särskild till kassan ingående afkastning, inräknas icke.»

Beträffande särskildt donationer för skolväsendet må utöfver ofvanstående anvisning hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 35 o. 36) för närmare kännedom om de grundsatser, som hafva iakttagits vid bearbetningen af primäruppgifterna.

En jemförande öfversikt af vissa hit hörande rikssummor för åren 1887—1891 lemna af tabellen å följande sida.

De medel, som utgått af landsting och hushållningssällskap, hafva till aldra största delen — om icke uteslutande — afsett befrämjande af slöjdundervisningen. De medel åter, som utgått af »andra skoldistrikt», afse de — åtminstone så vidt primäruppgifterna utvisa — ytterst få fall, då ett skoldistrikt erhållit ersättning från ett angränsande distrikt för barn från det sednare distriktet, hvilka undervisats i skola, tillhörande det förra, eller då två angränsande distrikt rent af förenat sig om att gemensamt bestrida utgifterna för en skola, som genom sitt läge är användbar för dem båda. De dubbelräkningar, som härigenom måste uppstå, äro så obetydliga, att de ej förtjena att vidare uppmärksammas i denna berättelse.

Om man med afseende på tillgångar och skulder jemför de båda sista åren i omstående tabell, finner man, att uppgifterna äro stridiga. För slutet af år 1890 äro nemligen tillgångarne upptagna till 6,394,116 kr., men för början af år 1891 till 6,437,648; likaså är skulden upptagen till 10,703,492 kr. vid slutet af år 1890, men till 10,703,923 vid början af år 1891. Detta beror på sådana stridigheter

¹⁾ Enligt Kungl. kungörelsen af den 25 Maj 1888 skall läraren (lärarinnan), »åtnjuta i årlig lön dels 13 hektoliter 25 liter spannmål in natura, hälften i råg och hälften i det eller de andra sädesslag, i hvilka kronotionen inom orten utgår, dels ock penningar till så stort belopp, att hela lönen, inberäknadt spannmålets värde efter länets markegång för året (Litt. A), uppgår till minst 600 kronor.» — Därsammastädes är äfven föreskrifvet (jfr ofvan under g), att åt ordinarie lärare (lärarinna) i folkskola »bör anskaffas sommarbete och vinterfoder för en ko eller ock, där hinder eller svårighet af lokala eller andra förhållanden därför möter, minst värdet af 8 hektoliter 25 liter spannmål af förenämnda sädesslag i ersättning lemnas.»

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Debet.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Tillgångar vid årets början	5,810,186	6,074,728	6,379,346	6,513,921	6,437,648
Inkomster:					
Räntor, arrenden o. d.	298,151	292,347	301,021	314,404	318,370
Bidrag af skoldistrikt	7,512,091	7,502,202	7,814,347	8,089,085	8,596,550
» » staten	3,691,084	3,837,504	3,911,577	3,994,079	4,103,530
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	37,612	89,718	87,505	86,470	94,207
Öfriga inkomster	469,434	554,270	421,202	301,825	329,906
Skuld vid årets slut	8,820,189	9,453,519	10,178,455	10,703,492	11,152,443
Summa	26,688,747	27,804,288	29,093,453	30,003,276	31,032,654
Kredit.					
Skuld vid årets början	8,888,650	8,861,015	9,471,574	10,206,260	10,703,923
Utgifter:					
Till lärares och lärarinnors aflöning	8,293,763	8,505,249	8,651,764	8,844,525	9,105,298
» skollokaler och inventarier	1,637,125	2,236,834	2,444,261	2,463,245	2,574,802
» undervisningsmateriel	220,141	215,540	220,143	226,669	306,271
Öfriga utgifter	1,643,701	1,692,405	1,834,565	1,868,461	1,944,458
Tillgångar vid årets slut	6,005,367	6,293,245	6,471,146	6,394,116	6,397,902
Summa	26,688,747	27,804,288	29,093,453	30,003,276	31,032,654
Behållning (öferskott af »Tillgångar» öfver »Skuld») eller brist (tvärtom) vid årets slut	— 2,814,822	— 3,160,274	— 3,707,309	— 4,309,376	— 4,754,541
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet	3,905,745	4,084,122	4,343,822	4,410,121	4,349,492

i primäruppgifterna, som ej kunnat vid bearbetningen rättas. Att likväl beträffande förenämnda skuldbelopp stridigheten är så ytterst obetydlig (endast 431 kr.) beror dels därpå, att de flesta stridigheterna i primäruppgifterna kunnat vid bearbetningen aflägsnas, dels därpå, att de icke få återstående (jfr kol. 9 i Tab. 6 och 7 i förra berättelsen med kol. 11 i Tab. 6 och 7 i denna) vid sammanläggningen i det närmaste utjemnat hvarandra. Ehuru således den nästan fullständiga öfverensstämmelsen vid årsskiftet 1890—91 till en del är af alldeles tillfällig art, framgår likväl genom jämförelse med förhållandena vid föregående årsskiftet (se förra berättelsen, sid. 18) att primäruppgifterna förbättrats. — Bristen vid slutet af år 1890 är i föregående tabell beräknad till 4,309,376 kr.; men den minskas till 4,266,275 kr., om man till grund för beräkningen lägger tillgångar och skuld vid 1891 års början. Beloppet af

donationer företer vid jämförelse mellan slutet af 1890 och slutet af 1891 en minskning af 60,629 kr., hvilken till största delen, om ej hel och hållet, endast är skenbar och beroende därpå, att genom den ständigt fortgående undersökningen om donationerna noggrannare kännedom vunnits.

De i föregående tabell upptagna statsbidragen innefatta tre skilda poster, nemligen det allmänna lönetillskottet åt lärare och lärarinnor, lönetillskott för den fortsatta undervisningen och bidrag för undervisning i slöjd. Å Tab. 6 finner man likväl ej skilda uppgifter om dessa posters storlek, utan endast deras summa (kol. 5); men fördelningen kan lätt verkställas. De båda sednare posterna erhållas nemligen ur de källor, som angifvits med afseende på kol. 8—15 i texttabellen å sid. 4 här ofvan, hvarefter man lätt beräknar den första posten och erhåller följande öfversikt.

Fördelning af statsbidraget.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Allmänna lönetillskottet m. m. åt lärare och lärarinnor	3,571,583	3,705,181	3,767,835	3,839,294	3,939,849
Lönetillskott för den fortsatta undervisningen	45,200	47,025	48,325	50,638	52,400
Bidrag för undervisning i slöjd	74,301	85,298	94,917	104,147	111,281
Summa	3,691,084	3,837,504	3,911,577	3,994,079	4,103,530

Det allmänna lönetillskottet för år 1891 uppgår sålunda enligt de från skoldistriktet insända primäruppgifterna till 3,939,849 kr.; men det må nämnas, att detsamma enligt de uppgifter därom, som till *Ecklesiastik-departementet* insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och från länens landtränterier, uppgick till 3,918,005 kr., således till 21,844 kr. mindre. I anledning af denna skiljaktighet må erinras om åtskilliga förhållanden, som vålla, att full öfverensstämmelse ej kan väntas mellan de summor, som erhållas på de båda olika vägarne. För det första kan det inträffa, att ett för ett visst år utgående lönetillskott, hvilket af någon orsak utbetalas först under det följande året, blir af skoldistriktet och landtränteriet påförddt olika års räkenskaper. Men för det andra bör, om ingen olikhet förefinnes i nyss berörda hänseende, summan, som erhålles på den förra vägen vara större än den, som erhålles på den sednare, emedan i den förra summan, men ej i den sednare, böra äfven vara inräknade några smärre belopp, som utgå af tre mindre anslag, för hvilka finnes närmare redogjordt längre fram i detta kapitel, nemligen anslagen »Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar», »Till Lappmarks ecklesiastikverk» samt »Till pedagogier och folkskolor». — Tillväxten från 1890 till 1891 i allmänna lönetillskottet beror hufvudsakligen på förökningen i lärareantalet (jfr sid. 6), men icke på någon förändring i grunderna för utgåendet af statsbidragen till aflönande af lärare och lärarinnor (jfr sid. 13). Med afseende på det allmänna lönetillskottet må slutligen nämnas, att antalet af ordinarie folkskolelärare och lärarinnor, för hvilka utbetalts lönetillskott af 466 kr. 67 öre för år, motsvarande en kontant aflöning af minst 700 kr., enligt de på den sednare vägen erhållna uppgifterna år 1891 uppgick till 3,908, således till 75 % af hela antalet, 5,181 (se Tab. 2), af ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna. Men bland sistnämnda hela antal finnas naturligtvis ganska många med tjänsteålder understigande fem år. Äfven bör ihågkommas, att (åtminstone i städerna) ganska många lärare och lärarinnor med tjänsteålder under fem år hade lön af 700 kr. eller däröfver, ehuru för dem statens lönetillskott naturligtvis beräknades efter lön af 600. — Om lönetillskottet för den fortsatta undervisningen år 1891, 52,400 kr., tänkes ika fördeladt på de 850 »fortsättningsskolor», som däraf kommit i åtnjutande (se sid. 4), så får man 62 kr. på hvarje. Sammanhålles detta resultat med bestämmelserna (se berättelsen för år 1882, sid. 32) angående statsbidragets varierande storlek, 25, 50 eller 75 kr., allt efter som af de sex undervisningsveckorna¹⁾ två, fyra eller alla sex varit förlagda utom folkskolans ordinarie undervisningstid, så finner man, att i medeltal nära 5 af samtliga 6 undervisningsveckor varit sålunda förlagda. Härvid är dock att märka, att om man skiljer på landsbygd och städer (jfr tabellen

¹⁾ Redan genom K. kung. d. 11 Sept. 1877 angående anslag för lärares aflöning vid fortsättningsskolor uppställdes den grundsatsen, att i städerna den fortsatta undervisningen lämpligast meddelas i aftonskola, hvarvid lärotimmarnes antal skulle uppgå till minst 180, och genom K. kung. den 29 April 1886 om ändring i nyssnämnda kungörelse medgafs att fortsättningsskolan finge under vissa villkor ordnas såsom aftonskola äfven på landet.

& sid. 4), så blir förhållandet något mindre fördelaktigt på landsbygden. Till hvar och en af de 146 fortsättningsskolorna i städerna hade nemligen lönetillskottet utgått med 75 kr. med undantag endast för 6, som fått efter 50 kr., och 9, som fått efter 25. På landsbygdens 704 fortsättningsskolor, bland hvilka 355 fått lönetillskott med 75 kr., 268 med 50 kr. och 81 med 25 kr., komma således 42,050 kr., eller i medeltal 60 kr. på hvarje. — För undervisning i slöjd utdelades statsbidrag till 1,487 slöjdskolor. Bidraget utgick med 75 kr. för hvardera till 1,481 af dessa skolor och med följande lägre belopp till 6, hvarest undervisningen i slöjd fortgick endast under motsvarande mindre delar af läsåret, nemligen med 37 kr. 50 öre till 5 och med 18 kr. 75 öre till 1.

Under »Öfriga utgifter» äro i tabellen å sid. 15 innefattade två poster, som förtjena att särskildt omnämnas, nemligen afgifter till folkskolelärares pensionsinrättning och räntebetalningar. — Pensionsavgifterna, som skola erläggas för hvarje läraretjänst vid högre folkskola och hvarje ordinarie läraretjänst vid egentlig folkskola och ej få afräknas å lönerna, uppgingo år 1891 till 205,060 kr. enligt den till Kungl. Maj:t af direktionen för pensionsinrättningen afgifna berättelsen. Om man förutsätter, att skulderna äro rätt uppgifna (jfr dock ofvan sid. 13 och 14), och beräknar räntan efter 5 % af skulden vid årets början, så uppgår för år 1891 hela räntebeloppet till 535,196 kronor.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfersikt i vissa hänseenden för de särskilda länen år 1891 lemnas af den å nästa sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas.

I kol. 2 och 3 finner man i absoluta tal och procent, för huru många ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna lönetillskott af statsmedel utgått med 466 kr. 67 öre för år, motsvarande kontant aflöning af minst 700 kronor. Talen i kol. 2 äro erhållna ur de uppgifter om allmänna lönetillskottet, som till *Ecklesiastik-departementet* insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och länens landtränterier, hvarefter talen i kol. 3 erhållits genom jmförelse med talen i kol. 20 och 21 af Tab. 2. — De för talen i kol. 7 behöfliga dividenderna äro erhållna genom beräkning af skillnaden mellan talen i kol. 9 och 17 af Tab. 6.

Beträffande de för Stockholms stad i kol. 2 och 3 stående talen må hänvisas till det, som ofvan å denna sida yttrats om motsvarande tal för hela riket. Hade procenten beräknats med hänsyn endast till dem, som hade en tjänsteålder af minst fem år, så lider det intet tvifvel, att procenten stigit till fullt 100, då i sjelfva verket väl för *alla* (ordinarie) lärare och lärarinnor i Stockholm lönerna fullt motsvara kontant lön af 700 kr. jemte öfriga i folkskolestadgan bestämda löneförmåner. Med afseende på uppgiften om Stockholms stad i kol. 4 må erinras därom, att

1	2	3	4	5		7	8
				6	6		
Län.	Ordinarie folkskolelärare (lärafnor) för hvilka lönestillskott utgår efter konstant lön af 700 kr. för år.		Utgifter för skollokaler, inventarier och undervisningsmaterial i medeltal för hvarje skola.	Hela utgiftsbeloppet i medeltal på		Behållning (+) eller brist (-) vid årets slut	Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet
	Antal.	%.		hvarje person af folkmängden.	hvarje barn i allmänna folkskolorna.		
Stockholms stad..	237	68	25,769	5.14	65.15	- 1,937,425	172,111
Stockholms län	123	70	170	2.94	22.56	- 1,585	1,886
Uppsala	119	79	525	3.86	28.99	- 2,708	2,816
Södermanlands	154	76	331	3.20	21.86	+ 1,078	5,128
Östergötlands	257	78	142	2.78	21.19	- 768	3,298
Jönköpings	147	76	113	2.04	14.11	- 313	1,256
Kronobergs	106	77	84	1.52	9.44	+ 241	985
Kalmar	162	73	127	1.98	13.17	- 1,676	875
Gottlands	69	78	414	3.79	28.61	- 636	219
Blekinge	81	68	223	2.09	13.61	- 2,033	1,170
Kristianstads	220	76	169	2.92	17.75	- 1,327	1,191
Malmöhus	421	80	290	4.02	25.10	- 4,719	555
Hallands	100	77	293	2.68	17.14	- 1,621	1,361
Göts o. Bohus	210	70	385	3.34	24.11	+ 522	2,067
Elfsborgs	216	80	118	2.01	13.51	+ 143	1,200
Skaraborgs	225	83	118	2.14	14.68	+ 482	1,440
Vermlands	239	81	251	2.61	16.20	- 52	1,704
Örebro	205	84	326	3.43	21.72	- 497	4,262
Vestmanlands	130	78	357	3.46	24.05	- 3,197	2,347
Kopparbergs	167	76	200	3.13	20.20	- 2,731	3,000
Gefleborgs	136	62	298	3.23	22.17	- 5,122	4,245
Vesternorrlands	91	67	863	3.05	22.78	- 1,655	1,535
Jemtlands	49	75	218	2.34	15.28	+ 801	925
Vesterbottens	22	61	179	1.50	11.14	+ 1,767	2,495
Norrbottnens	22	42	76	1.65	12.40	- 1,558	166
Hela riket år 1891	3,908	75	270	2.90	20.13	- 2,001	1,831
» » » 1890	3,754	74	255	2.80	19.41	- 1,814	1,856
» » » 1889	3,605	71	255	2.75	19.06	- 1,560	1,828
» » » 1888	3,448	69	236	2.67	18.47	- 1,330	1,719
» » » 1887	3,293	68	181	2.49	17.20	- 1,187	1,647
» » » 1886	3,174	67	237	2.59	18.03	- 1,234	1,561
» » » 1885	2,999	64	216	2.46	17.16	- 592	1,635
» » » 1884	2,793	61	210	2.37	16.43	+ 474	1,524
» » » 1883			195	2.22	15.65	+ 699	1,568
» » » 1882			177	2.12	15.10	+ 704	1,507

antalet skolor därstädes räknats endast till 9. Hade antalet skolor räknats lika med antalet skolhus, således 35,

Folkskolorna 1891.

så hade man i stället i kol. 4 fått 6,626 kronor. Tänkes åter organisationen vara sådan, att vid den därstädes anordnade 7-åriga skolkursen hvarje grupp af klasserna 1—7 utgjort en skola, och man under sådan förutsättning beräknar skolornas antal till $\frac{1}{4}$, af antalet lärare i läseämnena, således till 74, så sjunker beloppet i kol. 4 till 3,134 kr., men är således fortfarande likväl vida högre än för något af länen. — Af kol. 5 och 6 ser man, att Stockholms stad, då hela utgiftsbeloppet delas på hvarje person af folkmängden, visserligen kommer i första rummet samt med respektive 28 och 33 % öfverskjuter Malmöhus och Uppsala län, som komma närmast, men att däremot vid fördelning på hvarje folkskolebarn Stockholm står främst med mera än två gånger så stort belopp som Uppsala län, hvilket kommer närmast. Detta sammanhänger med det förut påvisade förhållandet, att Stockholms stad har mycket lågt procenttal för barn i allmänna folkskolor (se tabellen å sid. 14), i förening därmed att antalet barn i skolåldern är där jämförelsevis vida lägre än i något af länen (jfr kol. 3 å Tab. 2 och kol. 25 å Tab. 4). — Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad i kol. 7 och 8 må erinras därom, att Stockholm utgör ett enda skoldistrikt. — För öfrigt må med afseende på sättet för erhållande af de ekonomiska uppgifterna för Stockholms stad — både de för kol. 4—8 i föregående tabell behöfliga och de öfriga — hänvisas till berättelsen för år 1887, sid. 17.

Om man nu inskränker jämförelsen till de egentliga länen, så finner man i kol. 3 — vid hvilken för öfrigt må erinras om det, som här ofvan yttrats om motsvarande tal för hela riket — en ganska stor öfverensstämmelse för de flesta länen. Större afvikelser förete Malmöhus, Elfsborgs, Vermlands, Skaraborgs och Örebro län med höga tal samt Norrbottens, Vesterbottens och Gefleborgs med låga. — I kol. 4 finner man de högsta beloppen för Vesternorrlands och Uppsala län samt de lägsta för Norrbottens, Kronobergs och Jönköpings län. — Vesterbottens län har det lägsta beloppet i kol. 5 och Kronobergs i kol. 6, medan Kronobergs län kommer närmast i den förra kolumnen och Vesterbottens i den sednare. Det högsta beloppet i kol. 5 träffar man, såsom redan anmärkts, vid Malmöhus län samt i kol. 6 vid Uppsala län; närmast komma Uppsala län i kol. 5 och Gottlands län i kol. 6. — Med afseende på beloppen i kol. 7 och 8 innehar Vesterbottens län främsta rummet på förra stället och Södermanlands på sednare stället. Att i kol. 7 beloppet är negativt beror (jfr Tab. 7) vid Stockholms, Uppsala, Kalmar, Gottlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Vestmanlands, Kopparbergs och Vesternorrlands län på öfverskjutande skulder både å landsbyggden och i städerna, vid Östergötlands, Jönköpings, Gefleborgs och Norrbottens på sådana i städerna samt vid Kristianstads, Vermlands och Örebro på sådana å landsbyggden. Slutligen må nämnas, att man detta år finner negativa belopp vid 17 län mot 15 år 1890.

Förhållandet i vissa hänseenden mellan landsbyggd och städer utvisas af den å följande sida stående tabellen.

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
Debet.	%	%	%
Tillgångar vid årets början	24·1	14·9	20·8
Inkomster:			
Räntor, arrenden o. d.	1·2	0·8	1·0
Bidrag af skoldistriktet	28·4	26·5	27·7
» » staten	16·9	6·9	13·2
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	0·4	0·1	0·3
Öfriga inkomster	1·4	0·4	1·1
Skuld vid årets slut	27·6	50·4	35·9
Summa	100	100	100
Kredit.			
Skuld vid årets början	26·8	47·9	34·6
Utgifter:			
Till lärares och lärarinnors aflöning	33·9	21·4	29·3
» skollokaler och inventarier	8·9	7·2	8·3
» undervisningsmateriel	1·2	0·6	1·0
Öfriga utgifter	5·5	7·6	6·3
Tillgångar vid årets slut	23·7	15·3	20·6
Summa	100	100	100
	Kr.	Kr.	Kr.
Brist (öfverskott af »Skuld» öfver »Tillgångar») vid årets slut i medeltal på hvarje skoldistrikt	342	44,131	2,001
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet i medeltal på hvarje skoldistrikt ...	1,385	13,154	1,831

I förra berättelsen (sid. 21) redogjordes för det antal skoldistrikt, som under år 1890 gjort bruk af den med år 1883 upphörda rättigheten att uppbära afgift (högst 50 öre) för barn i folkskolan eller för folkskoleväsendet uppburet annan olaglig afgift. Äfven under 1891 har dylikt förekommit i åtskilliga skoldistrikt, ehuru deras antal är något mindre än det föregående året.

Man finner af skoldistriktens primäruppgifter, att storleken på skolgångsavgiften eller på annan i dess ställe uppburen olaglig afgift (se följande spalt) varit ganska vexlande. Beloppen äro efter deras storlek sammanförda å följande tabell, vid hvars utarbetande iakttagits att den uppgifna skolgångsavgiften ansetts afse hela året.

L ä n.	Hela antalet skoldistrikt år 1891.	Antal skoldistrikt, där skolgångsavgift eller dylikt uppburits		Antal skoldistrikt, där afgiften (respektive: dess högsta belopp) år 1891 utgjort		
		år 1890.	år 1891.	mindre än 50 öre.	50 öre.	mer än 50 öre.
Stockholms stad.....	1	—	—	—	—	—
Stockholms län.....	113	1	—	—	—	—
Uppsala »	85	—	—	—	—	—
Södermanlands »	91	1	1	—	1	—
Östergötlands »	150	—	—	—	—	—
Jönköpings »	129	1	1	1	—	—
Kronobergs »	80	—	—	—	—	—
Kalmar »	106	—	—	—	—	—
Gottlands »	84	—	—	—	—	—
Blekinge »	41	—	—	—	—	—
Kristianstads »	146	1	1	—	1	—
Malmöhus »	247	—	—	—	—	—
Hallands »	90	3	3	—	—	3
Göteborgs o. Bohus »	93	—	—	—	—	—
Elfsborgs »	200	—	—	—	—	—
Skaraborgs »	218	—	—	—	—	—
Vermlands »	91	—	—	—	—	—
Örebro »	61	—	—	—	—	—
Vestmanlands »	72	1	1	—	—	1
Kopparbergs »	53	—	—	—	—	—
Gefleborgs »	52	3	2	—	—	2
Vesternorrlands »	66	—	—	—	—	—
Jemtlands »	58	1	—	—	—	—
Vesterbottens »	25	—	—	—	—	—
Norrbottnens »	24	1	1	—	—	1
Hela riket år 1891	2,376		10	1	2	7
» » » 1890	2,376		13	1	4	8
» » » 1889	2,376		23	5	7	11
» » » 1888	2,376		34	11	9	14
» » » 1887	2,371		40	17	11	12
» » » 1886	2,368		53	19	22	12
» » » 1885	2,367		74	26	38	10
» » » 1884	2,365		335	94	211	30
» » » 1883	2,360		1,047	260	706	81

Tabellen utvisar, att skolgångsavgifter eller dylikt uppburits i 7 län. Alla de 10 skoldistrikt, där sådan afgift uppburits, tillhöra landsbyggden. I det enda fall, som ingår i den lägsta gruppen i föregående tabell, har afgiften varit af en enda bestämd storlek, nemligen 25 öre »för hvarje betalande skolbarn». I den mellersta gruppen ingår 1 distrikt med 50 öre »af hvarje torpare för matlag» och 1 med 50 öre »för matlag till amortering af ett skol-

husbyggnadslån» (dessutom för samma ändamål »20 kr. för fullgodt mantal»). Den högsta gruppen omfattar 1 distrikt med 70 öre »af hvarje matlag», 1 med 88 öre »för hvarje matlag eller rök» för ved och 1 med 2 kr. 50 öre »af hvarje matlag bland — — — bruks underhafvande i byarne», hvarjemte hit räknats 1 distrikt med »ved in natura af åbomatlag», 1, där »ved huggits för hvarje matlag af bönder och torpare», 1, där »ved huggits för hvarje matlag af åboar och torpare», samt 1 med »diverse naturaprestationer m. m. till skollokalernas underhåll och uppvärmning af hvarje hemmansnummer och utanvidshushåll».

Af ofvanstående specifikation framgår att i tabellen inräknats de fall, då afgift uppburits för matlag eller rök eller efter annan dylik grund. Härvid må erinras därom, att enligt den allmänna åsigten äro matlag och rök liktydiga, hvilket likväl, såsom af berättelsen för år 1886 (sid. 21) framgår, ej alltid torde vara förhållandet. Betydelsen af uttycket »utanvidshushåll» (i Gefleborgs län) finnes angifven i berättelsen för år 1889, sid. 18. — Då det kan vara af intresse att veta, huru de i tabellen upptagna 10 distrikten förhållit sig med afseende på den personliga folkskoleafgiften, hvilken det är medgifvet att upptaga af hvar och en, som erlägger mantalspenningar, men hvilken icke får sättas högre än till 50 öre för hvarje skattskyldig af munkön och utgöres af kvinna med hälften af det belopp, som erlägges af man, så må nämnas att 8 af dem hafva i detta hänseende lagligen och 2 olagligen förfarit. Till den förra gruppen höra 7 distrikt med afgift af 50 öre för man och 25 öre för kvinna och 1 med 30 för man och 15 för kvinna. Till den sednare gruppen höra 1 med 50 öre för båda och 1 med 19 öre för båda.

Alla de distrikt, hvilka enligt föregående tabell upptagit där inräknad afgift under 1891, ingå äfve i motsvarande tabell för 1890. Naturligtvis är det likväl möjligt, att månget distrikt utan att därom nämna något upptagit afgift af hithörande slag under 1891.

I tabellen hafva ej inräknats 2 distrikt, hvarest bland inkomsterna uppförts »gåfvor af förmögna skolbarn».

Såsom tillägg till föregående framställning af de ekonomiska förhållandena lemnas här en förteckning öfver hithörande anslag enligt riksstaten för 1891.

Under åttonde hufvudtitteln och »Folkundervisningen» upptagas å ordinarie stat:

	Kronor.
1) Seminarier för folkskolelärares bildande	304,925
2) Stipendier för seminarie-elever	75,000
3) Arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer.....	95,000
4) Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor...	15,000
5) Understöd åt högre folkskolor.....	20,000
eller ett gemensamt reservationsanslag	509,925
6) Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, förslagsanslag	25,000

	Kronor.
7) Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, förslagsanslag.....	3,500,000
8) Understöd åt folkhögskolor, förslagsanslag...	40,000
9) Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan, förslagsanslag.....	30,000
10) Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, förslagsanslag	75,000
Summa	4,179,925.

Alla dessa anslag funnos äfven i riksstaten för 1890 på ordinarie stat; men det 1:a blef i riksstaten för 1891 i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar förhöjdt med 3 särskilda poster, nemligen med 4,000 kr. för lärares och lärarinnors vid folkskolelärareseminarierna uppflyttning, enligt gällande bestämmelser, i högre lönegrad, med 1,500 kr. för anordnande af undervisning i slöjd vid ytterligare ett folkskolelärareseminarium och med 2,400 kr. för anordnande af undervisning i slöjd vid tre folkskolelärareseminarier. Hela tillökningen på ordinarie stat utgjorde således 7,900 kronor.

Det 4:e anslaget är afsedt »dels för att understödja utarbetandet af tjenliga läroböcker, dels för anskaffande af tjenlig undervisningsmateriel i öfrigt, såsom kartor, glober, modeller, hjälpmedel för åskådningsundervisningen m. m.»; medelst detta anslag kunna seminarierna kostnadsfritt samt folkskolor, folkhögskolor och högre folkskolor till nedsatt pris erhålla sålunda anskaffad materiel. Cirkulär med förteckning på undervisningsmateriaelen utfärdades från Ecklesiastik-departementet under den 20 December 1890.

Af det 6:e anslaget utanordnades under 1891 såsom bidrag till skollärares aflöning 3,250 kr.; för öfrigt bestredos däraf omkostnaderna för ett finskt småskolelärareseminarium, för stipendier åt seminarie-elever, för undervisningsmateriel och för böcker, m. m.

Enligt Statskontorets af trycket utgifna »Kapital-konto till riks-hufvudboken för år 1891» utvisa de 5 första anslagen vid början af år 1891 en reservation af 2,607 kr. 25 öre, hvilken vid årets slut vuxit till 11,521 kr. 35 öre. Å de 5 sednare anslagen uppkom under året en brist, som i nämnda Kapital-konto är uppförd med 502,255 kr. 45 öre.

Under åttonde hufvudtitteln och å ordinarie stat finnas ännu två anslag, som böra här omnämnas, nemligen »förslagsanslaget till »Lappmarks ecklesiastikverk» och anslaget till »Pedagogier och folkskolor».

Det förra anslaget var i riksstaten för 1891 — lika som för 1890 — uppfördt med 55,000 kronor, hvarå enligt nämnda Kapital-konto under året uppkom en brist af 2,250 kr. 10 öre. Af detta anslag användes omkring 11,100 kr. till aflöning af skolmästare, skollärare och kateketer; för öfrigt bestredos däraf bland annat omkostnaderna för ett lappskt småskolelärareseminarium, för stipendier åt seminarie-elever samt för underhåll och inackordering af lappska skolbarn.

Det sednare anslaget, hvarom närmare finnes meddeladt i »Berättelse om status elementarläroverk för gossar

läseåret 1876—77» (sid. 191), afser till aldra största delen de s. k. egentliga pedagogierna, för hvilka redogöres i sammanhang med allmänna läroverken, och var i riksstaten för 1890 upptaget till 64,657 kr., hvaraf 62,547 såsom »Anvisning i kontant» och 2,110 såsom »Indelning och därmed jemförlig anvisning på förslag». Det sednare beloppet, som afser endast folkundervisningen, är i riksstaten för 1891 uppfördt utan förändring; men det förra beloppet blef af anledning, för hvilken finnes redogjordt i »Berättelse om statens allmänna läroverk för gossar läseåret 1891—92» (sid. 47), minskadt med 38,130 kr. och är således i riksstaten för 1891 uppfördt med 24,417 kronor. De däri ingående medel, som afse folkundervisningen, utgöras dels af 4,500 kr. till Sällskapet för Folkundervisningens [f. d. Vexelundervisningens] befrämjande, dels af ett antal smärre poster å tillsammans 535 kr. 56 öre till åtskilliga folkskolor (hvaribland ett par af gammalt benämnts pedagogier).

Riksstaten för 1891 upptager vidare under åttonde hufvudtitteln såsom extra ordinarie anslag till »Folkundervisningen»:

	Kronor.
1) Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärare-seminarierna samt till arvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300
2) Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel.....	15,000
3) För anordnande af undervisning i slöjd vid ett folkskolelärare-seminarium	1,800
Summa	50,100.

De två första af dessa extra ordinarie anslag voro i riksstaten för 1890, hvarest inga andra hithörande extra ordinarie anslag förekomma, uppförda till enahanda belopp. Alla tre anslagen beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar.

Då den ordinarie staten, såsom ofvan anmärkts, ökades med 7,900 kr. och den extra ordinarie med 1,800, förete således för år 1891 de på ordinarie och extra ordinarie stat uppförda anslagen tillsammans en tillökning af 9,700 kronor.

Slutligen äro att omnämna två ordinarie anslag, som äro uppförda å riksstaten för 1891 under nionde hufvudtitteln, nemligen:

	Kronor.
1) Bidrag till folkskolelärares pensionering.....	357,373
2) Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa	63,500
Summa	420,873.

Båda dessa anslag funnos äfven i riksstaten för 1890 på ordinarie stat och till samma belopp.

Framställningen af de ekonomiska förhållandena är egentligen härmed avslutad; men då vissa af dessa äfven äro behandlade i en annan gren af den officiella statistiken,

nemligen i Statistiska Centralbyråns berättelse om kommunernas fattigvård och finanser för år 1891, måste det naturligtvis vara af intresse att äfven för detta år, likasom för de föregående, med hvarandra jemföra uppgifterna i sagde berättelse och i den nu offentliggjorda. Om de sålunda på två olika vägar erhållna uppgifterna öfverensstämma, så har man däri ett värderikt bevis på deras pålitlighet. I motsatt fall åter bör undersökas, hvarpå stridigheten kan bero, för den händelse att den icke är endast skenbar.

Jemförelsepunkterna mellan de båda berättelserna äro icke så många, som man skulle kunna förmoda. Detta beror till en stor del därpå, att i denna berättelse endast afses den del af kyrkostämmas räkenskaper, som hör under skolrådet, hvaremot i Statistiska Centralbyråns berättelse äfven afses den del, som hör under kyrkorådet. I sig sjelft skulle detta visserligen ej behöfva hindra jemförelsen, om nemligen kyrkans och skolans räkenskaper, hvilka väl i allmänhet föras skilda, äfven vore skilda i sistnämnda berättelse. Men de primäruppgifter, som i berörda hänseenden ligga till grund för densamma, utgöras icke af särskilda sammandrag för kyrkorådets och för skolrådets räkenskaper, utan hufvudsakligen af sammanarbetade sammandrag af kyrkostämmas räkenskaper. Till följd häraf kan en jemförelse endast förekomma vid de fall, där i Statistiska Centralbyråns berättelse kyrkans och skolans medel äro skilda. — För korthetens skull är i det följande Statistiska Centralbyråns berättelse betecknad med S-C och denna berättelse med E-D.

Hvad då först statsbidragen till folkskolorna beträffar, så utgöra dessa enligt S-C för landsbygd, köpingar och 1 stad¹⁾ 3,291,555 kr. och för 91 städer 789,713, eller tillsammans 4,081,268. Enligt E-D åter utgöra dessa bidrag för landsbygd, köpingar och 3 städer (jfr sid. 2) 3,321,271 kr. och för 89 städer 782,259, eller tillsammans 4,103,530. Den lilla skillnaden för hela riket ($\frac{1}{4}$ %) kan bero därpå, att möjligen i en del af de till Statistiska Centralbyrån insända primäruppgifterna afgifterna till folkskolelärares pensionskassa afdragits från statsbidraget, hvilket fel bör vara förebyggt vid de till Ecklesiastik-departementet insända genom den i detta hänseende lemnade särskilda föreskrift (jfr sid. 14). Vid full likhet i berörda afseende mellan de båda slagen af primäruppgifter vore tvärtom att vänta, att det totala beloppet blefve större enligt S-C, emedan där statsbidragen till *högre folkskolor* torde vara inräknade. De skiljaktigheter, som man med afseende på de särskilda länens landsbygd finner vid jemförelse mellan S-C och E-D, bero till en del på oregelbundenheterna i rikets indelningar. De skiljaktigheter, som man med afseende på särskilda städer finner vid sådan jemförelse, bero i åtskilliga fall därpå, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda, såsom utgörande särskilda skoldistrik.

Utgifterna för folkskolan äro i S-C delade i 3 poster,

¹⁾ Skellefteå stad är med afseende på kyrkostämmas räkenskaper förd till landsbygden.

nemligen »hus och inventarierna», »afflöning» och »öfriga». Den första, som fullkomligt (eller åtminstone i det närmaste) motsvarar kol. 13 å Tab. 6 och 7 i E-D, upptager för landsbyggd, köpingar och 1 stad 1,741,865 kr. och för 91 städer 1,043,924, eller tillsammans 2,785,789. Enligt E-D åter utgör denna post för landsbyggd, köpingar och 3 städer 1,757,538 kr. och för 89 städer 817,264 eller tillsammans 2,574,802. Skillnaden för hela riket är således icke obetydlig, i det att beloppet enligt S-C öfverskjuter beloppet enligt E-D med 210,987 kr. (8.2 %). Anledningarna till skiljaktigheten måste tills vidare lemnas därhän.

Den i S-C förekommande utgiftsposten »afflöning» kan ej omedelbart jämföras med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten, ty i S-C (se därstädes, sid. XVI) äro dit förda äfven afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning, hvilka däremot i E-D äro förda till »öfriga utgifter». Om man därför från det i S-C för hela riket uppförda beloppet, 8,228,121 kr., frånräknar det här ofvan (sid. 16) såsom afgifter till sagde pensionsinrättning upptagna beloppet, 205,060 kr., så återstår såsom egentlig aflöning ett belopp af 8,228,121 kronor. Enligt E-D åter utgöra utgifterna till lärares och lärarinnors aflöning 9,105,298 kronor. Skillnaden, 877,177 kr., är visserligen ganska betydlig, men beror utan tvifvel hufvudsakligen på olika sätt att beräkna lönerna. I E-D äro nämligen däri äfven inräknade samtliga naturaprestationer (se här ofvan sid. 14), hvilka tillsammans måste uppgå till en ganska betydlig summa, då hela antalet af lärare och lärarinnor i läseämnen utgör 12,974, hvaraf 5,181 ordinarie i egentliga folkskolor. I S-C åter kunna — såsom man finner af formuläret för dithörande primäruppgifter — endast vissa af dessa naturaprestationer (hvaribland *icke* den förnämsta af dem alla, nemligen värde af bostad) vara inräknade, hvarjemte det är antagligt att i många af de primäruppgifter, som ligga till grund för S-C, kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor upptagits på sådant sätt, att denna dess natur alls icke framträd, hvadan den vid bearbetningen måst föras till »öfriga utgifter». — Att noggrannt utföra jämförelsen särskildt för landsbyggd och särskildt

för städer möter bland annat den svårigheten, att berörda pensionsavgifter ej finnas sålunda fördelade. Dock bör nämnas att för städerna äro uppgifterna i S-C och E-D ej särdeles skiljaktiga. Enligt S-C utgör nemligen ifrågavarande belopp 2,474,863 kr. samt enligt E-D 2,427,551. Att skillnaden är så obetydlig, endast 47,312 kr. (2 %), beror i sjelfva verket på sammanträffandet af flera, i motsatta riktningar verkande omständigheter. Till att höja beloppet i S-C verkar nemligen *dels* inräknandet af pensionsavgifterna, hvilka för städerna torde (efter proportion af antalen ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolor — jfr Tab. 3) uppgå till ungefär 20 % af hela rikssumman, således till omkring 41,000 kr., *dels* upptagandet af 2 städer (jemte åtföljande landsdelar), hvilka i E-D förts till landsbyggden, och för hvilka det ifrågavarande aflöningsbeloppet enligt S-C uppgår till 4,089 kr., *dels* äfven den omständigheten att åtskilliga andra landsdelar blifvit i S-C, men icke i E-D, förda till städerna. Till att sänka beloppet i S-C verkar däremot det ofvan berörda förhållandet med naturaprestationerna, hvilket naturligtvis äfven vid städerna är af betydighet, om också mindre än vid landsbyggden. För särskilda städer kunna skiljaktigheterna i åtskilliga fall till en del bero på det redan påpekade förhållandet, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda.

För att äfven jämföra den i S-C förekommande posten »öfriga utgifter» med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten måste man på förra stället tillägga afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning (se ofvan) och på sednare stället utgifterna till undervisningsmateriel (jfr S-C sid. XVI). Man erhåller sålunda för hela riket 2,349,385 kr. enligt S-C och 2,250,730 enligt E-D, således ett öfverskott af 98,655 kr. på förra stället.

Om man slutligen för hela riket jämför »Summa utgifter», så utgör denna enligt S-C 13,363,295 kr. och enligt E-D 13,930,830, eller 567,535 kr. (4.2 %) mera på det sednare stället. Skiljaktigheten är således temligen betydlig, men är till största delen endast skenbar, såsom af den föregående utredningen framgår.

Stockholm den 9 Juni 1900.

Simon Nordström.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Högre folkskolor.

1.0. Lärare och lärjungar m. m. under det läseår, som slutade 1891.

1	2	3 4		5 6 7 8 9				10 11		12 13 14 15 16 17 18							19 20 21 22 23							
		Lärare.		Lärjungar.				Nyinskrifne.		A f g å n g n e.							Skolgången.							
		Församling, där skolan är belägen.	I huseämnena (ensamt eller i förening med öfningsemnena).	Endast i öfningsemnena.	Under 15 år.		15 år eller däröfver.		Summa.	Från den församling, där skolan är belägen.	Från andra församlingar.	Gossar.			Flickor.				Summa.	Dagar, då skolan bort vara i verksamhet.	Dagar, då undervisningen varit inställd till följd af	Frånvaro, i dagar, tillsammans för alla lärjungarne.		
					Gossar.	Flickor.	Gossar.	Flickor.				Efter godkänd afgåingspröfning.	Till annat läroverk.	Till andra närlingsar.	Till landtmannayrket.	Öfrige.	Efter godkänd afgåingspröfning.	Öfrige.				Dagar, då skolan bort vara i verksamhet.	Med giltigt förfall.	Utan giltigt förfall.
1	Södermanlands	Lilla Malma	1	1	13	—	1	—	14	2	3	—	—	—	8	—	—	8	144	—	—	54	—	
2	Gottlands	Klinte	1	—	9	4	3	—	16	5	1	1	—	—	5	—	—	6	150	—	—	40	—	
3	Blekinge	Jemshög	1	—	9	8	3	3	23	15	—	1	3	1	—	4	2	11	120	—	—	301	4	
4	Kristianstads	Båstad	1	—	5	12	2	5	24	8	—	—	2	—	1	4	1	8	144	—	—	66	—	
5	Malmöhus	Allerum	1	1	16	12	2	—	30	17	1	11	—	—	1	7	1	20	159	—	3	1,044	—	
6	»	Kattarp	1	1	9	9	—	1	19	7	1	6	1	—	1	5	2	15	120	—	—	220	2	
7	»	Väsby	1	1	49	—	1	—	50	18	4	—	17	—	—	—	—	17	158	—	3	319	—	
8	Hallands	Onsala	1	—	16	—	13	—	29	14	—	6	7	—	1	—	—	14	192	—	—	636	119	
9	Göteborgs o. Bohus	Fässberg	1	3	19	—	3	—	22	13	—	—	5	1	5	—	—	11	202	2	—	125	19	
10	Vermlands	Sunne	1	—	13	—	1	—	14	5	—	4	3	1	4	—	—	12	138	—	—	89	36	
11	Vesternorrlands	Gudmundrå	2	1	6	—	20	—	26	8	15	9	3	1	10	—	—	23	139	—	—	89	23	
12		Summa	12	8	164	45	49	9	267	112	25	38	41	4	36	20	6	145						

Anmärkningar.

- Rad. 1: Kol. 2: Skolans namn är *Malmköpings högre folkskola*; den tillhör köpingen, icke församlingen. — Kol. 4: I slöjd.
 » 5: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.
 » 6: Kol. 4: I sång. Flickorna hafva gemensamt med dem i folkskolan undervisats i handslöjder.
 » 7: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.
 » 9: Kol. 2: Skolans namn är *Götiska förbundets högre folkskola*. — Kol. 4: En i slöjd, en i linearringning och sång samt en i frihandsteckning.
 » 11: Kol. 4: I sång.

Tab. 1 (forts.). Högre folkskolor.

2:o. Omkostnader under kalenderåret 1891.

1	2	24		25		26		27		28		29		30		31		32					
		L ä r a r e s a f l ö n i n g																		Skollokaler och inventarier.	Under- visnings- materiel.	Öfriga omkost- nader.	Summa.
		i p e n n i n g a r .						i n n a t u r a .															
L ä n	Församling, där skolan är belägen.	Bidrag af församlingarna.		Bidrag af staten.		Öfriga bidrag.		Bostad till värde af		Bränsle till värde af		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre				
1	Södermanlands ... Lilla Malma...	333	33	1,275	—	475	—	200	—	80	—	75	—	—	—	204	16	2,642	49				
2	Gottlands..... Klinte	—	—	1,000	—	200	—	100	—	75	—	486	57	41	55	50	79	1,953	91				
3	Blekinge Jemshög	350	—	1,200	—	—	—	250	—	75	—	50	—	—	—	169	40	2,094	40				
4	Kristianstads Båstad	200	—	1,200	—	—	—	270	—	100	—	273	—	—	—	127	—	2,170	—				
5	Malmöhus Allerum	200	—	1,275	—	—	—	100	—	80	—	10	03	—	—	295	80	1,960	83				
6	» Kattarp	160	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	115	77	69	94	238	78	1,984	49				
7	» Väsby	200	—	1,200	—	—	—	100	—	250	—	75	—	35	—	39	02	1,899	02				
8	Hallands Onsala	200	—	1,200	—	—	—	200	—	150	—	—	—	—	—	23	97	1,773	97				
9	Göteborgs o. Bohus Fässberg	175	—	1,275	—	1,300	—	200	—	150	—	249	65	131	85	888	13	4,369	63				
10	Vermlands Sunne	300	—	1,200	—	50	—	200	—	—	—	140	65	—	—	169	25	2,059	90				
11	Vesternorrlands ... Gudmundrå...	848	—	1,200	—	1,052	—	250	—	—	—	421	59	20	—	142	50	3,934	09				
12	Summa	2,966	33	13,225	—	3,077	—	1,970	—	1,060	—	1,897	26	298	34	2,348	80	26,842	73				

Anmärkningar.

- Rad. 1: Kol. 24, 27—31: Af köpingen samt af elevernas inskrifningsafgifter (å 3 kr.) och månadsafgifter (å 55 öre). — Kol. 25: Där af 75 kr. till slöjdläraren. — Kol. 26: Af landstinget; där af 175 kr. till slöjdläraren. — Kol. 29: Skollokal upplåten i köpingens folkskolehus.
- » 2: Kol. 26: Af donationsmedel. — Kol. 27—31: Af d:o(P).
- » 5: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4. — Kol. 25: Där af 75 kr. för slöjdundervisningen.
- » 6: Kol. 24 o. 25: Häri sånglärarens arvode 40 kr.
- » 7: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4.
- » 9: Kol. 24—28: Föreståndaren 1,800 kr. i penningar och 250 kr. in natura; slöjdläraren 700 kr. i penningar och 100 kr. in natura; läraren i linearritning och sång 125 kr.; läraren i frihandsteckning 125 kr. — Kol. 25: Där af 75 kr. till slöjdläraren. — Kol. 26—31: 200 kr. af Mölndals by, 250 kr. af Fässbergs församling, det öfriga af Götiska förbundet och af donationsmedel. — Kol. 31: Här ingå 612 kr. 50 öre till stipendier (af donationsmedel) och 105 kr. till premier (af Götiska förbundet).
- » 10: Kol. 26: Ej uppgifvet hvarifrån.
- » 11: Kol. 24—27: Förste läraren 2,000 kr. i lön och 250 kr. in natura, biträdande läraren 1,000 kr., sångläraren 100 kr. — Kol. 24 o. 29—31: Af donationsmedel (?). — Kol. 26: 1,000 kr. af landstinget och 52 kr. i afgifter af eleverna.

Tab. 2. Folkskoleväsendet år 1891:

1	2	3	S k o l o r.													16				
			L ä n.	Stadsrikt.	Folkmängd vid årets slut.	F o l k s k o l o r.						Mindre folkskolor.		Småskolor.			S u m m a.			
						Fasta: med		Flyttande: på				Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.		Folkskolor.	Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.
						en	flere	2	3	4	stationer.									
lärare eller lärarinnor.																				
1	Stockholms stad	1	250,528	—	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	9				
2	Stockholms län	113	153,352	163	18	1	1	—	82	20	152	3	183	102	155	440				
3	Uppsala »	85	121,774	135	7	—	—	—	37	1	93	2	142	38	95	275				
4	Södermanlands »	91	155,653	190	14	1	—	—	26	1	115	4	205	27	119	351				
5	Östergötlands »	150	267,391	234	27	20	2	—	38	12	202	36	283	50	238	571				
6	Jönköpings »	129	193,404	75	9	64	24	4	2	3	43	206	176	5	249	430				
7	Kronobergs »	80	159,950	29	2	63	40	—	—	—	15	177	134	—	192	326				
8	Kalmar »	106	231,216	131	13	64	11	—	20	15	105	120	219	35	225	479				
9	Gottlands »	84	51,166	86	2	—	—	—	4	—	52	—	88	4	52	144				
10	Blekinge »	41	142,515	72	15	22	2	—	12	3	75	34	111	15	109	235				
11	Kristianstads »	146	220,610	250	23	16	—	—	39	3	251	50	289	42	301	632				
12	Malmöhus »	247	370,494	364	64	—	—	—	63	2	423	2	428	65	425	918				
13	Hallands »	90	136,595	93	14	14	4	—	49	—	100	65	125	49	165	339				
14	Göteborgs o. Bohus »	93	300,444	103	34	41	7	2	30	15	132	150	187	45	282	514				
15	Elfsborgs »	200	273,383	196	10	51	8	3	19	2	132	201	268	21	333	622				
16	Skaraborgs »	218	245,366	242	16	16	—	—	8	1	256	33	274	9	289	572				
17	Vermlands »	91	252,166	93	16	161	18	1	16	19	48	232	289	35	280	604				
18	Örebro »	61	184,738	210	18	12	—	—	45	13	184	25	240	58	209	507				
19	Vestmanlands »	72	137,698	132	16	11	—	—	36	3	158	13	159	39	171	369				
20	Kopparbergs »	53	199,500	171	36	15	1	—	54	15	347	36	223	69	333	675				
21	Gefleborgs »	52	209,144	174	29	11	—	—	66	68	109	28	214	134	137	485				
22	Vesternorrlands »	66	211,447	98	7	27	6	—	21	107	59	40	133	128	99	365				
23	Jemtlands »	58	101,119	51	1	16	—	—	6	20	12	172	68	26	184	278				
24	Vesterbottens »	25	125,636	31	8	3	3	—	14	133	23	12	45	197	35	277				
25	Norrbottens »	24	106,625	46	8	4	1	1	50	97	25	36	60	147	61	268				
26	Summa för hela riket	2,376	4,802,414	3,369	416	633	128	11	737	603	3,111	1,677	4,557	1,340	4,788	10,685				

skolor och lärare m. m. länsvis.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolstrådsgrändar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r															
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder).														endast i öfnings- ämnen eller handaslöjder.	
Egna.	Förhyrda eller hyres- fritt upplåtna.		I folkskolor.						I mindre folkskolor.		I småskolor.		Summa.		Lärare.	Lärarinnor.		
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.				
Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.							Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.
26	9	1	83	263	10	159	—	3	—	—	—	—	93	425	13	25	1	
295	106	71	147	29	9	15	1	8	12	91	4	159	173	302	13	16	2	
210	37	74	129	22	9	15	—	—	7	31	7	114	152	182	14	11	3	
257	55	121	133	69	15	23	1	3	3	24	8	131	160	250	31	54	4	
376	125	149	279	50	21	7	1	11	5	45	8	281	314	394	13	47	5	
836	116	102	180	13	12	5	2	6	2	3	39	238	235	265	32	35	6	
277	86	83	131	7	1	4	—	—	—	—	28	173	160	184	6	5	7	
335	156	93	189	32	7	13	3	9	7	28	32	209	238	291	19	12	8	
104	13	69	83	5	5	4	—	—	1	3	3	56	92	68	7	3	9	
198	34	42	110	9	5	2	4	23	2	13	2	127	123	174	13	8	10	
480	106	190	276	14	16	2	—	17	12	30	11	306	315	369	14	5	11	
752	70	289	465	62	33	20	—	69	19	46	6	569	523	766	52	36	12	
219	163	57	116	14	7	6	1	14	1	48	9	175	134	257	—	6	13	
286	298	53	199	100	12	15	—	11	2	44	9	418	222	588	37	33	14	
439	250	123	247	22	10	7	1	6	1	20	18	341	277	396	16	35	15	
450	73	170	234	37	11	9	—	9	1	8	5	297	251	360	14	19	16	
510	142	78	272	22	12	5	2	13	14	21	10	292	310	353	5	16	17	
314	128	74	100	44	16	3	—	12	11	47	9	221	236	327	12	25	18	
272	54	89	130	37	5	6	—	7	8	31	4	185	147	266	8	14	19	
572	116	69	157	62	15	6	5	26	36	33	84	317	297	444	19	17	20	
441	114	72	150	70	18	30	—	8	30	104	6	162	204	374	11	8	21	
203	345	18	114	21	19	13	—	1	8	120	3	117	144	272	5	4	22	
161	232	4	59	6	5	4	—	4	8	18	33	152	105	184	5	2	23	
108	135	40	27	9	5	10	—	3	29	168	2	33	63	223	1	1	24	
146	202	8	40	12	4	9	2	7	46	102	16	54	108	184	2	—	25	
7,767	3,165	2,113	4,150	1,031	282	392	23	270	265	1,078	356	5,127	5,076	7,898	362	437	26	

Tab. 3. Folkskoleväsendet år 1891: skolor och lärare m. m.

1		2	3	S k o l o r .												16
L. ä n .		Skolstrikt.	Folkmängd vid årets slut.	F o l k s k o l o r .				Mindre folkskolor.		Småskolor.		S u m m a .				
				Fasta: med		Flyttande: på		Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.	Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.	
				en	flere	2	3									4
				lärare eller lärarinnor.		stationer.										
1:o. Landsbyggd.																
1	Stockholms län	108	142,437	161	14	1	1	—	81	20	147	3	177	101	150	428
2	Uppsala »	83	96,959	135	4	—	—	—	37	1	91	2	139	38	93	270
3	Södermanlands »	86	134,280	189	9	1	—	—	26	1	108	4	199	27	112	338
4	Östergötlands »	144	212,353	233	15	20	2	—	37	12	188	36	270	49	224	543
5	Jönköpings »	126	169,240	75	5	64	24	4	2	3	38	206	172	5	244	421
6	Kronobergs »	79	153,277	28	1	63	40	—	—	—	13	177	132	—	190	322
7	Kalmar »	101	203,686	131	6	64	11	—	20	15	95	120	212	35	215	462
8	Gottlands »	83	43,837	85	1	—	—	—	4	—	51	—	86	4	51	141
9	Blekinge »	36	111,064	72	8	22	2	—	12	3	63	34	104	15	97	216
10	Kristianstads »	143	207,020	250	20	16	—	—	39	3	248	50	286	42	298	626
11	Malmöhus »	239	260,879	361	47	—	—	—	63	2	405	2	408	65	407	880
12	Hallands »	85	115,732	89	10	14	4	—	48	—	91	65	117	48	156	321
13	Göteborgs o. Bohus »	88	181,141	99	12	41	7	2	23	15	105	150	161	38	255	454
14	Elfsborgs »	195	252,960	195	6	51	8	3	19	2	127	201	263	21	328	612
15	Skaraborgs »	212	223,171	241	9	16	—	—	8	1	244	33	266	9	277	552
16	Vermlands »	88	234,229	93	12	160	18	1	16	19	41	231	284	35	272	591
17	Örebro »	57	165,505	208	12	12	—	—	45	13	173	25	232	58	198	488
18	Vestmanlands »	68	115,170	129	8	11	—	—	36	3	145	13	148	39	158	345
19	Kopparbergs »	50	189,225	170	34	15	1	—	54	15	341	36	220	69	377	666
20	Gefleborgs »	49	170,070	171	13	11	—	—	65	68	81	28	195	133	109	437
21	Vesternorrlands »	64	191,633	98	2	27	6	—	18	107	55	40	133	125	95	353
22	Jemtlands »	57	95,787	51	—	16	—	—	6	20	12	172	67	26	184	277
23	Vesterbottens »	24	122,181	31	5	3	3	—	14	133	19	12	42	197	31	270
24	Norrbottnens »	21	97,563	45	4	4	1	1	48	97	21	36	55	145	57	257
25	Summa	2,286	3,889,404	3,340	257	632	128	11	721	603	2,902	1,676	4,368	1,324	4,578	10,270
2:o. Städer.																
26	Stockholms stad	1	250,528	—	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	9
27	Stockholms län	5	10,915	2	4	—	—	—	1	—	5	—	6	1	5	12
28	Uppsala »	2	24,815	—	3	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	5
29	Södermanlands »	5	21,373	1	5	—	—	—	—	—	7	—	6	—	7	13
30	Östergötlands »	6	55,038	1	12	—	—	—	1	—	14	—	13	1	14	28
31	Jönköpings »	3	24,164	—	4	—	—	—	—	—	5	—	4	—	5	9
32	Kronobergs »	1	6,673	1	1	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	4
33	Kalmar »	5	27,530	—	7	—	—	—	—	—	10	—	7	—	10	17
34	Gottlands »	1	7,329	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	3
35	Blekinge »	5	31,451	—	7	—	—	—	—	—	12	—	7	—	12	19
36	Kristianstads »	3	13,590	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	—	3	6
37	Malmöhus »	8	109,615	3	17	—	—	—	—	—	18	—	20	—	18	38
38	Hallands »	5	20,863	4	4	—	—	—	1	—	9	—	8	1	9	18
39	Göteborgs o. Bohus »	5	119,303	4	22	—	—	—	7	—	27	—	26	7	27	60
40	Elfsborgs »	5	20,923	1	4	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5	10
41	Skaraborgs »	6	22,195	1	7	—	—	—	—	—	12	—	8	—	12	20
42	Vermlands »	3	17,937	—	4	1	—	—	—	—	7	1	5	—	8	13
43	Örebro »	4	19,233	2	6	—	—	—	—	—	11	—	8	—	11	19
44	Vestmanlands »	4	22,523	3	8	—	—	—	—	—	13	—	11	—	13	24
45	Kopparbergs »	3	10,275	1	2	—	—	—	—	—	6	—	3	—	6	9
46	Gefleborgs »	3	39,074	3	16	—	—	—	1	—	28	—	19	1	28	48
47	Vesternorrlands »	2	19,809	—	5	—	—	—	3	—	4	—	5	3	4	12
48	Jemtlands »	1	5,332	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
49	Vesterbottens »	1	3,455	—	3	—	—	—	—	—	4	—	3	—	4	7
50	Norrbottnens »	3	9,062	1	4	—	—	—	2	—	4	—	5	2	4	11
51	Summa	90	913,010	29	159	1	—	—	16	—	209	1	189	16	210	415

Anm. Af skäl, som i texten äro angifna, hafva 3 städer (Sigtuna, Torshälla och Skellefteå) samt del af 1 (Sala) förts till

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolträdgårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r															
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder).														endast i öfningsämnen eller handaslöjder.	
Egna.	Förhyrda eller hyres-fritt upplåtna.		I folkskolor.						I mindre folkskolor.		I småskolor.		Summa.		Lärare.	Lärarinnor.		
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.				
Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.							Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.
288	104	71	141	24	7	12	—	8	12	90	4	149	164	283	12	15	1	
201	33	72	114	10	7	12	—	—	7	31	7	91	135	144	11	8	2	
247	52	118	122	57	11	19	1	2	3	24	8	109	145	211	28	48	3	
360	120	146	247	20	13	4	1	6	5	44	8	221	274	295	9	20	4	
330	114	100	165	2	8	1	2	4	2	3	38	203	215	218	32	28	5	
275	86	83	129	4	1	—	—	—	—	—	27	165	157	169	6	4	6	
327	152	90	174	23	5	12	3	4	7	28	32	186	221	253	14	7	7	
103	5	69	78	4	4	1	—	—	1	3	3	48	86	56	6	2	8	
185	31	41	96	5	4	—	—	8	2	13	2	101	104	127	8	1	9	
476	105	189	268	9	15	1	—	14	12	30	11	292	306	346	12	3	10	
719	65	286	394	11	20	6	—	39	19	46	6	428	439	530	42	15	11	
208	156	55	104	5	6	4	1	9	1	47	9	148	121	213	—	3	12	
259	288	52	129	38	6	12	—	11	2	36	9	267	146	364	5	15	13	
432	250	127	240	13	8	5	1	3	1	20	18	317	268	358	8	28	14	
435	72	165	224	27	9	8	—	7	1	8	5	276	239	326	10	15	15	
504	138	77	261	14	10	5	2	12	14	21	10	270	297	322	2	11	16	
302	124	72	187	33	15	3	—	7	11	47	9	198	222	288	9	20	17	
255	52	85	116	29	5	4	—	2	8	31	4	161	133	227	5	8	18	
566	114	67	151	57	15	6	5	23	36	33	84	306	291	425	19	13	19	
417	109	70	134	47	15	13	—	3	30	103	6	114	185	280	8	2	20	
197	340	18	103	15	12	4	—	1	8	117	3	99	126	236	5	2	21	
160	230	4	57	2	5	3	—	—	8	18	33	152	103	175	4	2	22	
106	134	10	27	7	4	6	—	3	29	168	2	29	62	213	1	—	23	
141	197	6	36	10	3	7	—	4	46	100	16	43	101	164	1	—	24	
7,493	3,071	2,073	3,697	466	208	148	16	170	265	1,061	354	4,378	4,540	6,223	257	270	25	
26	9	—	83	263	10	159	—	3	—	—	—	—	93	425	13	25	26	
7	2	—	6	5	2	3	1	—	—	1	—	10	9	19	1	1	27	
9	4	2	15	12	2	3	—	—	—	—	—	23	17	38	3	3	28	
10	3	3	11	12	4	4	—	1	—	—	—	22	15	39	3	6	29	
16	5	3	32	30	8	3	—	5	—	1	—	60	40	99	4	27	30	
6	2	2	15	11	4	4	—	2	—	—	1	30	20	47	—	7	31	
2	—	—	2	3	—	4	—	—	—	—	1	8	3	15	—	1	32	
8	4	3	15	9	2	1	—	5	—	—	—	23	17	38	5	5	33	
1	8	—	5	1	1	3	—	—	—	—	—	8	6	12	1	1	34	
13	3	1	14	4	1	2	4	15	—	—	—	26	19	47	5	7	35	
4	1	1	8	5	1	1	—	3	—	—	—	14	9	23	2	2	36	
33	5	3	71	51	13	14	—	30	—	—	—	141	84	236	10	21	37	
11	7	2	12	9	1	2	—	5	—	1	—	27	13	44	—	3	38	
27	10	1	70	62	6	3	—	—	—	8	—	151	76	224	32	18	39	
7	—	1	7	9	2	2	—	3	—	—	—	24	9	38	8	7	40	
15	1	5	10	10	2	1	—	2	—	—	—	21	12	34	4	4	41	
6	4	1	11	8	2	—	—	1	—	—	—	22	13	31	3	5	42	
12	4	2	13	11	1	—	—	5	—	—	—	23	14	39	3	5	43	
17	2	4	14	3	—	2	—	5	—	—	—	24	14	39	3	6	44	
6	2	2	6	5	—	—	—	3	—	—	—	11	6	19	—	4	45	
24	5	2	16	23	3	17	—	5	—	1	—	48	19	94	3	6	46	
6	5	—	11	6	7	9	—	—	—	3	—	18	18	36	—	2	47	
1	2	—	2	4	—	1	—	4	—	—	—	—	2	9	1	—	48	
2	1	—	—	2	1	4	—	—	—	—	—	4	1	10	—	1	49	
5	5	2	4	2	1	2	—	3	—	2	—	11	7	20	1	—	50	
274	94	40	453	565	74	244	7	100	—	17	2	749	536	1,675	105	167	51	

landsbygden, hvaremot delar af landsbygden blifvit förda på 6 andra städer (Vaxholm, Mariefred, Vadstena, Visby, Skara och Falköping).

Tab. 4. Folkskoleväsendet år 1891:

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
L ä n.		B a r n a f 7 — 14											
		s o m u n d e r å r e t u n d e r -											
		s i n a e g n a d i s t r i k t s						s a m t l i g a f ö r e n ä m n d a		skolor af förenämnda arter utom deras egna distrikt.	skolor af förenämnda arter af kol. 8—10).	s a m t l i g a f o l k s k o l o r, m i n d r e d i o o. s m å s k o l o r (S u m m a af kol. 8—10).	h ö g r e f o l k s k o l o r.
		fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande				
folkskolor.		mindre folkskolor.		småskolor.		skolor.							
1	Stockholms stad.....	19,501	—	—	—	—	—	19,501	—	360	19,861	—	
2	Stockholms län.....	10,382	123	2,856	806	4,616	138	17,854	1,067	751	19,672	—	
3	Uppsala ».....	9,741	—	1,201	27	3,992	57	14 934	84	645	15,663	—	
4	Södermanlands ».....	15,806	45	941	32	4,142	169	20,880	246	982	22,067	11	
5	Östergötlands ».....	20,675	1,363	1,503	431	7,660	1,270	29,838	3,064	1,608	34,510	—	
6	Jönköpings ».....	7,820	7,958	85	181	2,435	8,279	10,340	16,418	479	27,237	—	
7	Kronobergs ».....	3,109	10,705	—	—	920	9,881	4,029	20,586	107	24,722	—	
8	Kalmar ».....	13,792	6,910	865	731	4,548	6,083	19,205	13,724	567	33,496	—	
9	Gottlands ».....	4,653	—	125	—	1,348	—	6,126	—	286	6,412	11	
10	Blekinge ».....	9,698	2,871	591	217	4,589	2,579	14,878	5,667	321	20,866	10	
11	Kristianstads ».....	20,737	1,436	1,938	144	7,276	1,948	29,951	3,528	632	34,111	13	
12	Malmöhus ».....	37,689	—	2,256	63	13,538	45	53,483	108	1,499	55,090	115	
13	Hallands ».....	9,854	1,517	2,350	—	4,087	2,449	16,291	3,966	282	20,539	16	
14	Göteborgs o. Bohus ».....	18,009	4,198	1,417	662	8,303	6,443	27,729	11,308	693	39,725	20	
15	Elfsborgs ».....	17,311	5,106	889	77	5,471	8,568	23,671	13,751	1,049	38,471	—	
16	Skaraborgs ».....	20,823	1,293	399	35	9,287	1,515	30,509	2,843	973	34,325	—	
17	Vermlands ».....	10,357	13,849	599	794	2,384	8,942	13,340	23,585	798	37,723	21	
18	Örebro ».....	16,916	825	1,571	501	6,268	852	24,755	2,178	957	27,890	1	
19	Vestmanlands ».....	11,483	757	1,009	97	4,678	517	17,170	1,371	569	19,110	—	
20	Kopparberga ».....	15,527	1,011	1,629	463	9,278	1,117	26,434	2,591	503	29,528	—	
21	Gefleborgs ».....	16,515	585	2,490	2,952	5,151	1,172	24,156	4,709	638	29,503	—	
22	Vesternorrlands ».....	8,907	2,581	914	7,248	3,309	2,394	13,130	12,223	434	25,787	2	
23	Jemtlands ».....	3,276	963	266	1,040	469	7,422	4,011	9,425	186	13,622	—	
24	Vesterbottens ».....	2,049	357	846	9,657	765	457	3,660	10,471	89	14,220	—	
25	Norrbottnens ».....	2,797	326	2,515	4,188	1,438	1,146	6,750	5,660	52	12,462	—	
26	Summa för hela riket	327,427	64,779	29,255	30,346	115,952	73,443	472,634	168,568	15,410	656,612	220	

lärjungar länsvis.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
å r s å l d e r ,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och små- skolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skolåldern.	
v i s a t s i			som under året åk- njutit undervisning (Summa af kol. 11—15).	som under året ej åtnjutit undervisning					om hvilka uppgifter saknas.	Gossar.	Flickor.	Summa.		
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.		efter inhemtande af folkskolans minimikurs.	efter godkänd afgångsprövning.	till följd af sjukdom eller naturfel.	af annan anledning.	Summa.						
1,949	3,154	339	25,303	459	396	75	1,960	2,890	176	14,154	14,215	28,369	19,764	1
303	359	1,101	21,435	484	1,151	112	801	2,548	286	12,307	11,962	24,269	19,966	2
324	492	716	17,195	257	771	108	608	1,744	235	9,683	9,491	19,174	16,230	3
459	215	600	23,352	224	776	147	364	1,511	267	12,762	12,368	25,130	22,803	4
723	958	1,573	37,764	873	2,505	353	1,104	4,835	794	22,020	21,373	43,393	35,062	5
269	465	633	28,604	329	1,456	116	617	2,518	102	15,899	15,325	31,224	27,967	6
251	95	585	25,653	143	875	77	107	1,202	57	13,815	13,097	26,912	25,700	7
614	801	1,447	36,358	585	1,616	220	823	3,244	737	20,639	19,700	40,339	34,852	8
202	98	76	6,799	160	338	40	50	588	3	3,835	3,555	7,390	6,778	9
648	987	1,298	23,809	247	293	114	558	1,212	310	12,934	12,397	25,331	21,830	10
383	671	365	35,543	230	591	105	129	1,055	156	18,605	18,149	36,754	36,263	11
1,455	1,803	491	58,954	328	1,382	210	273	2,193	458	31,171	30,434	61,605	59,379	12
209	438	373	21,575	274	667	95	214	1,250	264	11,803	11,286	23,089	21,381	13
1,127	2,097	298	43,267	282	1,186	128	247	1,843	179	23,058	22,231	45,289	41,661	14
494	529	1,128	40,622	358	1,302	251	1,154	3,065	542	22,478	21,751	44,229	40,716	15
793	351	1,850	37,319	392	2,050	152	556	3,150	421	20,831	20,059	40,890	35,708	16
528	507	610	39,389	165	551	280	650	1,646	600	21,124	20,511	41,635	40,670	17
376	351	401	29,019	231	1,184	200	731	2,336	348	15,975	15,728	31,703	29,186	18
419	217	385	20,131	178	747	99	487	1,511	125	11,055	10,712	21,767	19,812	19
213	376	710	30,827	47	739	143	627	1,556	318	16,543	16,158	32,701	30,928	20
532	467	963	31,465	340	1,182	222	660	2,404	600	17,482	16,987	34,469	30,439	21
622	551	6,805	33,767	342	388	133	399	1,262	873	18,102	17,805	35,907	28,278	22
171	189	889	14,871	74	187	120	454	835	524	8,340	7,890	16,230	15,499	23
169	138	5,530	20,057	277	137	140	213	767	114	10,655	10,283	20,938	16,947	24
216	151	4,981	17,810	276	142	70	227	715	346	9,585	9,286	18,871	14,163	25
13,449	16,460	34,147	720,888	7,545	22,612	3,710	14,013	47,880	8,840	394,855	382,753	777,608	691,982	26

Tab. 5. Folkskoleväsendet år 1891: lärjungar

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B a r n a f 7 — 14												
s o m u n d e r ä r e t u n d e r —												
L ä n.	s i n a e g n a d i s t r i k t s						s a m t l i g a f ö r e n ä m n d a		s k o l o r a f f ö r e n ä m n d a a r t e r u t o m d e r a e g n a d i s t r i k t.	s a m t l i g a f o l k s k o l o r, m i n d r e d a r o. s m å s k o l o r (S u m m a a f k o l. 8—10).	h ö g r e f o l k s k o l o r.	
	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande				
	f o l k s k o l o r.		m i n d r e f o l k s k o l o r.		s m å s k o l o r.		s k o l o r.					
1:o. Landsbygd.												
1	Stockholms län	9,660	123	2,803	806	4,206	138	16,669	1,067	715	18,451	—
2	Uppsala »	8,088	—	1,201	27	3,197	57	12,486	84	541	13,111	—
3	Södermanlands »	14,176	45	941	32	3,446	169	18,563	246	763	19,572	11
4	Östergötlands »	16,866	1,363	1,478	431	5,873	1,270	24,217	3,064	1,305	28,586	—
5	Jönköpings »	6,173	7,958	85	181	1,490	8,279	7,748	16,418	321	24,487	—
6	Kronobergs »	2,580	10,705	—	—	647	9,881	3,227	20,586	70	23,883	—
7	Kalmar »	11,660	6,910	865	731	3,681	6,093	16,206	13,724	539	30,469	—
8	Gottlands »	4,111	—	125	—	1,132	—	5,368	—	221	5,589	11
9	Blekinge »	7,796	2,871	591	217	3,676	2,579	12,063	5,667	277	18,007	10
10	Kristianstads »	19,909	1,436	1,938	144	6,838	1,948	28,685	3,528	588	32,801	13
11	Malmöhus »	27,938	—	2,256	63	10,089	45	40,283	108	1,130	41,521	115
12	Hallands »	8,324	1,517	2,279	—	3,194	2,449	13,797	3,966	229	17,992	16
13	Göteborgs o. Bohus »	9,397	4,198	1,126	662	4,042	6,443	14,565	11,303	253	26,121	20
14	Elfsborgs »	15,924	5,106	889	77	4,606	8,568	21,419	13,751	891	36,051	—
15	Skaraborgs »	19,317	1,293	399	35	8,494	1,515	28,210	2,843	898	31,951	—
16	Vermlands »	9,166	13,796	599	794	1,758	8,923	11,523	23,513	696	35,732	21
17	Örebro »	15,527	825	1,571	501	5,523	852	22,621	2,178	769	25,568	1
18	Vestmanlands »	9,840	757	1,009	97	3,885	517	14,734	1,371	483	16,588	—
19	Kopparbergs »	14,787	1,011	1,629	463	8,914	1,117	23,330	2,591	455	28,376	—
20	Gefleborgs »	13,177	585	2,464	2,952	3,419	1,172	19,060	4,709	438	24,207	—
21	Vesternorrlands »	7,574	2,581	814	7,248	2,694	2,394	11,082	12,223	287	23,592	2
22	Jemtlands »	2,786	963	266	1,040	469	7,422	3,521	9,425	150	13,096	—
23	Vesterbottens »	1,838	357	846	9,657	664	457	3,348	10,471	69	13,888	—
24	Norrbottens »	2,300	326	2,453	4,188	1,004	1,146	5,762	5,660	52	11,474	—
25	Summa	258,914	64,726	28,632	30,346	92,941	73,424	380,487	168,496	12,130	561,113	220
2:o. Städer.												
26	Stockholms stad	19,501	—	—	—	—	—	19,501	—	360	19,861	—
27	Stockholms län	722	—	53	—	410	—	1,185	—	36	1,221	—
28	Uppsala »	1,653	—	—	—	795	—	2,448	—	104	2,552	—
29	Södermanlands »	1,630	—	—	—	696	—	2,326	—	169	2,495	—
30	Östergötlands »	3,809	—	25	—	1,787	—	5,621	—	303	5,924	—
31	Jönköpings »	1,647	—	—	—	945	—	2,592	—	158	2,750	—
32	Kronobergs »	529	—	—	—	273	—	802	—	37	839	—
33	Kalmar »	2,132	—	—	—	867	—	2,999	—	28	3,027	—
34	Gottlands »	542	—	—	—	216	—	758	—	65	823	—
35	Blekinge »	1,902	—	—	—	913	—	2,815	—	44	2,859	—
36	Kristianstads »	828	—	—	—	438	—	1,266	—	44	1,310	—
37	Malmöhus »	9,751	—	—	—	3,449	—	13,200	—	369	13,569	—
38	Hallands »	1,530	—	71	—	893	—	2,494	—	53	2,547	—
39	Göteborgs o. Bohus »	8,612	—	291	—	4,261	—	13,164	—	440	13,604	—
40	Elfsborgs »	1,387	—	—	—	865	—	2,252	—	168	2,420	—
41	Skaraborgs »	1,506	—	—	—	793	—	2,299	—	75	2,374	—
42	Vermlands »	1,191	53	—	—	626	19	1,817	72	102	1,991	—
43	Örebro »	1,389	—	—	—	745	—	2,134	—	188	2,322	—
44	Vestmanlands »	1,643	—	—	—	793	—	2,436	—	86	2,522	—
45	Kopparbergs »	740	—	—	—	364	—	1,104	—	48	1,152	—
46	Gefleborgs »	3,338	—	26	—	1,732	—	5,096	—	200	5,296	—
47	Vesternorrlands »	1,333	—	100	—	615	—	2,048	—	147	2,195	—
48	Jemtlands »	490	—	—	—	—	—	490	—	36	526	—
49	Vesterbottens »	211	—	—	—	101	—	312	—	20	332	—
50	Norrbottens »	497	—	57	—	434	—	988	—	—	988	—
51	Summa	68,513	53	623	—	23,011	19	92,147	72	3,280	95,499	—

länsvis med fördelning efter landsbyggd och städer.

Å r s å l d e r,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och små- skolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skolkolenn.	
v i s a t s i										Grossar.	Flickor.	Summa.		
som under året å- njutit undervisning (Summa af kol. 11—15).			som under året ej åtnjutit undervisning						om hvilkas uppgifter saknas.					
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.	efter inhemtande af folkskolans minnikurs.	efter godkänd afgångsprövning.	hitt följd af sjukdom eller naturfel.	af annan anledning.	Summa.	23		24	25	26		
236	297	1,017	20,001	434	1,064	103	786		2,387				280	11,520
98	78	648	13,935	204	683	74	582	1,543	184	7,930	7,732	15,662	13,432	2
149	112	569	20,413	212	699	133	320	1,364	241	11,219	10,799	22,018	20,220	3
215	234	1,449	30,484	766	1,914	301	988	3,969	636	17,824	17,265	35,089	29,155	4
92	182	585	25,346	223	1,103	101	4 8	1,835	83	13,904	13,360	27,264	25,304	5
98	46	530	24,557	111	857	74	107	1,149	51	13,266	12,491	25,757	24,868	6
211	233	1,425	32,338	521	1,468	201	711	2,901	564	18,359	17,444	35,803	31,692	7
65	47	64	5,776	156	322	32	50	560	3	3,297	3,042	6,339	5,913	8
84	245	1,088	19,434	120	163	103	469	855	274	10,538	10,025	20,563	18,694	9
175	338	846	33,673	190	546	103	117	956	125	17,539	17,165	34,754	34,780	10
252	361	392	42,644	150	491	125	106	872	134	22,033	21,567	43,650	44,582	11
59	100	303	18,470	210	530	90	214	1,044	223	10,088	9,649	19,737	18,786	12
110	203	254	26,708	242	696	76	175	1,189	113	14,189	13,821	28,010	27,558	13
193	421	1,018	37,683	318	1,178	237	1,045	2,778	520	20,821	20,160	40,981	38,337	14
240	174	1,795	34,160	304	1,922	148	523	2,897	398	19,061	18,391	37,455	33,237	15
238	157	555	36,703	112	491	253	635	1,496	552	19,663	19,088	38,751	38,563	16
176	138	352	26,235	191	1,129	195	706	2,221	251	14,492	14,215	28,707	26,949	17
129	81	369	17,167	133	639	92	407	1,271	107	9,411	9,131	18,545	17,233	18
124	156	702	29,358	47	730	137	557	1,471	288	15,724	15,393	31,117	29,765	19
142	143	896	25,393	297	1,029	173	555	2,054	499	11,153	10,788	21,946	25,135	20
197	497	6,726	31,014	292	326	100	379	1,097	851	16,659	16,303	32,962	25,969	21
52	140	875	14,163	74	178	113	415	780	463	7,929	7,477	15,406	14,960	22
96	130	5,516	19,430	274	104	137	213	723	114	10,404	10,068	20,472	16,627	23
54	115	4,888	16,531	271	123	64	222	680	308	8,861	8,658	17,519	13,100	24
3,435	4,636	32,362	601,816	5,352	18,385	3,170	10,690	38,097	7,262	328,992	318,183	647,175	593,558	25
1,949	3,154	339	25,303	459	396	75	1,960	2,590	176	14,154	14,215	28,369	19,764	26
67	62	84	1,431	50	87	9	15	161	6	787	814	1,601	1,267	27
226	414	68	3,260	53	88	34	26	201	51	1,753	1,759	3,512	2,798	28
310	103	31	2,939	12	77	14	41	147	26	1,543	1,569	3,112	2,583	29
508	724	124	7,280	107	591	52	116	866	158	4,196	4,108	8,304	5,907	30
177	283	48	3,258	106	353	15	209	683	19	1,995	1,965	3,960	2,663	31
153	49	55	1,096	32	18	3	—	53	6	549	606	1,155	832	32
403	568	22	4,020	64	148	19	112	343	173	2,230	2,256	4,336	3,160	33
137	51	12	1,023	4	16	8	—	28	—	538	513	1,051	865	34
564	742	210	4,375	127	130	11	89	357	36	2,396	2,372	4,768	3,136	35
208	333	19	1,870	40	45	2	12	99	31	1,016	934	2,000	1,433	36
1,203	1,439	99	16,310	178	891	85	167	1,321	324	9,083	8,867	17,955	14,797	37
150	338	70	3,105	64	137	5	—	206	41	1,715	1,637	3,352	2,595	38
1,017	1,894	44	16,559	40	490	52	72	654	66	8,869	8,410	17,279	14,103	39
301	108	110	2,939	40	124	14	109	287	22	1,657	1,591	3,248	2,379	40
553	177	55	3,159	88	123	4	33	253	23	1,767	1,663	3,435	2,471	41
290	350	55	2,686	53	60	22	15	150	48	1,461	1,423	2,884	2,107	42
200	213	49	2,784	30	55	5	25	115	97	1,483	1,513	2,996	2,237	43
290	136	16	2,964	45	108	7	80	210	18	1,644	1,573	3,222	2,579	44
89	220	8	1,469	—	9	6	70	85	30	819	765	1,584	1,163	45
390	319	67	6,072	43	153	49	105	350	101	3,324	3,199	6,523	5,304	46
425	54	79	2,753	50	62	33	20	165	27	1,443	1,502	2,945	2,309	47
119	49	14	708	—	9	7	39	55	61	411	413	824	539	48
73	8	14	427	3	33	3	—	39	—	251	215	466	320	49
162	36	93	1,279	5	19	6	5	35	38	724	628	1,352	1,063	50
9,964	11,824	1,785	119,072	1,693	4,227	540	3,323	9,733	1,578	65,863	61,570	130,433	98,424	51

Tab. 6. Folkskoleväsendet år 1891:

1		2		3		4		5		6		7		8		9	
L ä n.		D e b e t.															
		Tillgångar vid årets början.		I n k o m s t e r.												Skuld vid årets slut.	
				Räntor, arrenden o. d.		B i d r a g a f				Öfriga inkomster.		Summa inkomster.					
						Skoldistriktet.		Staten.						Landsting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.			
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1	Stockholms stad	343,672	29	27,830	69	1,005,600	22	227,925	89	—	—	643	48	1,262,000	28	2,343,170	19
2	Stockholms län	315,921	87	14,789	46	283,704	77	147,433	97	3,317	79	15,054	51	464,300	50	492,750	81
3	Uppsala »	368,422	16	17,810	24	286,416	13	112,302	96	2,757	77	8,897	07	428,184	17	563,691	02
4	Södermanlands »	551,978	28	27,848	91	277,715	09	149,286	18	7,120	29	8,207	13	470,177	60	452,156	52
5	Östergötlands »	612,872	56	30,095	79	474,318	54	239,417	53	7,180	73	21,623	52	772,636	11	738,798	90
6	Jönköpings »	220,123	63	11,620	93	225,272	58	151,134	—	3,820	—	6,212	86	398,060	37	258,304	61
7	Kronobergs »	147,627	53	6,800	26	129,605	20	102,845	36	1,512	—	7,139	46	247,902	28	129,698	29
8	Kalmar »	155,016	84	7,479	57	272,190	12	171,619	01	6,125	80	10,172	60	467,587	10	325,535	50
9	Gottlands »	32,405	66	1,472	12	99,626	54	57,447	44	117	—	10,576	54	169,239	64	86,862	81
10	Blekinge »	152,610	34	5,661	82	187,067	38	90,668	25	3,763	31	6,929	70	294,090	46	234,280	89
11	Kristianstads »	307,610	20	14,456	20	383,809	36	207,342	90	100	—	25,803	09	631,511	55	487,584	16
12	Malmöhus »	244,458	47	11,355	39	1,010,407	70	395,364	92	6,878	13	29,305	06	1,453,311	20	1,399,371	47
13	Hallands »	161,148	12	7,357	50	202,900	71	113,923	65	464	33	6,049	12	330,695	31	306,780	36
14	Göteborgs o. Bohus »	263,343	19	12,447	92	736,779	20	248,351	19	12,737	28	16,440	70	1,026,756	29	241,312	91
15	Elfsborgs »	284,966	52	14,988	80	315,717	77	216,313	98	8,507	47	49,943	27	605,471	29	304,058	48
16	Skaraborgs »	352,769	74	16,767	04	296,971	01	202,604	70	2,323	60	19,095	18	537,761	53	255,516	40
17	Vermlands »	261,048	44	12,262	30	336,118	86	226,557	90	7,528	90	12,166	26	594,634	22	252,373	38
18	Örebro »	345,836	92	15,997	26	372,786	44	180,925	64	5,975	88	8,381	45	584,066	67	351,530	68
19	Vestmanlands »	237,008	50	11,637	31	272,728	38	128,527	57	3,855	—	9,683	92	426,432	18	468,234	15
20	Kopparbergs »	199,405	73	11,503	09	367,611	87	207,470	44	1,004	20	20,054	59	607,644	19	346,070	24
21	Gefleborgs »	341,486	48	14,846	63	450,532	32	182,952	44	5,362	11	12,298	29	665,991	79	601,289	65
22	Vesternorrlands »	269,671	10	9,062	44	315,678	41	123,033	45	1,318	30	11,124	61	460,217	21	296,151	39
23	Jemtlands »	125,474	66	6,754	33	123,175	95	74,419	22	1,013	81	5,604	77	210,968	08	81,989	18
24	Vesterbottens »	117,845	38	5,875	85	80,853	40	65,658	56	225	—	3,662	61	156,275	42	74,340	51
25	Norrbottnens »	24,923	51	1,648	19	88,962	08	80,002	62	1,198	05	4,836	58	176,647	52	60,590	39
26	Summa för hela riket	6,437,648	12	318,370	04	8,596,550	03	4,103,529	77	91,206	75	329,906	37	13,442,562	96	11,152,442	89

ekonomiska förhållanden länsvis.

10		11		12		13		14		15		16		17		18			
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.																	
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.														Tillgångar vid årets slut.		Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.	
		Skuld vid årets början.		Till lärares och lärariämnors aflöning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.							
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre		
3,948,842	76	2,255,403	87	728,987	52	210,944	05	20,979	32	326,783	16	1,287,694	05	405,744	84	172,111	31	1	
1,272,973	18	508,936	20	316,808	58	63,138	46	11,484	42	58,963	57	450,395	03	313,641	95	213,130	39	2	
1,360,297	35	556,238	27	260,263	66	133,579	86	10,736	76	66,003	87	470,584	15	333,474	93	239,381	76	3	
1,474,312	40	425,580	41	320,006	38	103,327	05	12,726	93	62,417	12	498,477	48	550,254	51	465,701	61	4	
2,124,307	57	757,713	67	545,710	43	65,450	70	15,881	97	115,908	68	742,951	78	623,642	12	494,744	25	5	
876,488	61	263,993	52	298,217	59	39,127	98	9,589	37	47,590	15	394,525	09	217,970	—	162,016	46	6	
525,228	10	133,748	50	191,393	35	19,947	38	7,574	32	23,589	94	242,504	99	148,974	61	78,787	99	7	
948,139	44	341,439	43	346,486	—	48,208	38	12,796	70	51,356	31	458,847	39	147,852	62	92,710	04	8	
288,508	11	61,156	43	114,287	06	55,943	35	3,652	31	20,002	93	193,885	65	33,466	03	18,383	36	9	
680,981	69	232,852	49	199,779	78	47,082	23	5,395	21	44,939	17	297,196	39	150,932	81	47,971	59	10	
1,426,705	91	488,953	33	444,521	87	90,907	59	15,617	43	92,796	26	643,843	15	293,999	43	173,918	96	11	
3,097,141	14	1,372,730	46	951,280	07	236,995	52	29,209	50	273,046	39	1,490,531	48	233,879	20	137,084	12	12	
798,623	79	271,354	44	229,965	71	91,319	52	8,175	72	36,908	38	366,369	33	160,900	02	122,505	59	13	
1,531,412	39	237,065	95	672,379	70	171,151	42	26,780	72	134,213	18	1,004,525	02	289,821	42	192,219	16	14	
1,194,496	29	311,737	93	415,633	87	62,192	10	11,936	30	61,265	11	550,127	38	332,630	98	239,906	27	15	
1,146,047	67	261,365	45	400,522	70	58,203	70	9,049	37	56,284	13	524,059	90	360,622	32	313,835	91	16	
1,108,056	04	201,607	87	442,661	55	136,709	26	14,722	47	64,726	13	658,819	41	247,628	76	155,099	92	17	
1,281,434	27	326,385	28	386,625	32	149,905	45	15,203	63	82,131	37	633,865	77	321,183	22	259,957	04	18	
1,131,674	83	417,229	76	280,249	48	120,480	56	11,152	89	64,537	60	476,420	53	238,024	54	168,997	22	19	
1,153,120	16	326,976	90	418,955	34	129,887	80	13,842	19	71,119	54	624,804	87	201,333	39	158,979	94	20	
1,608,767	92	598,914	53	438,552	66	133,272	06	11,102	38	92,004	75	674,931	85	334,921	54	220,727	79	21	
1,026,039	70	194,918	45	281,169	85	301,575	16	13,410	—	48,020	25	644,175	26	186,945	99	101,301	48	22	
418,431	92	53,120	89	153,240	77	55,625	23	4,970	33	23,047	33	236,883	66	128,427	37	53,650	74	23	
348,461	31	41,113	93	127,700	69	44,008	19	5,656	62	11,466	37	188,831	87	118,515	51	62,385	73	24	
262,161	42	63,384	50	139,898	17	14,818	91	5,524	44	15,336	56	175,578	08	23,198	84	3,982	90	25	
31,032,653	97	10,703,922	46	9,105,298	10	2,574,801	91	306,271	30	1,944,458	25	13,930,829	56	6,397,901	95	4,319,491	53	26	

Tab. 7. Folkskoleväsendet år 1891: ekonomiska förhållanden

1		2		3		4		5		6		7		8		9			
L ä n.		D e b e t.																	
		Tillgångar vid årets början.		I n k o m s t e r.														Skuld vid årets slut.	
				Räntor, arrenden o. d.		B i d r a g a f				Öfriga inkomster.		Summa inkomster.							
						Skoldistriktet.		Staten.						Landsting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.					
1.o. Landsbyggd.		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre		
1	Stockholms län	286,915	10	18,467	59	253,566	05	187,642	31	3,227	79	14,112	97	422,016	71	391,111	90		
2	Uppsala »	270,477	96	11,223	67	201,016	13	93,027	89	2,417	77	8,044	27	315,729	73	328,588	93		
3	Södermanlands »	470,826	51	23,890	77	217,170	36	130,936	—	6,330	29	7,805	39	386,132	81	292,759	28		
4	Östergötlands »	550,420	15	27,045	93	288,476	52	191,887	29	6,630	73	20,995	15	535,035	62	312,254	52		
5	Jönköpings »	174,478	07	8,675	57	168,285	51	129,450	61	3,270	—	6,052	48	315,734	17	145,099	66		
6	Kronobergs »	120,215	23	5,442	27	110,538	32	95,837	02	1,212	—	7,139	46	220,169	07	48,936	78		
7	Kalmar »	137,739	73	5,876	04	221,889	66	152,218	94	4,850	80	8,950	96	393,786	40	240,517	22		
8	Gottlands »	32,405	66	1,353	48	83,911	88	51,832	16	117	—	10,425	05	147,639	57	50,711	16		
9	Blekinge »	53,126	09	2,038	20	123,198	15	71,497	29	3,088	31	6,585	79	206,407	74	122,275	52		
10	Kristianstads »	262,111	04	12,105	14	351,989	50	197,384	51	100	—	24,777	35	586,356	50	469,224	26		
11	Malmöhus »	152,837	68	6,950	24	649,063	84	295,762	01	6,638	13	26,317	14	984,731	36	724,712	30		
12	Hallands »	120,695	64	5,182	73	144,476	55	96,765	27	464	33	5,968	36	252,357	24	160,359	02		
13	Göteborgs o. Bohus »	161,671	07	7,506	15	266,431	60	149,500	89	12,112	28	14,222	11	449,773	03	200,829	50		
14	Elfsborgs »	247,057	87	12,039	29	276,229	82	201,194	51	7,632	47	25,146	47	522,242	56	187,720	14		
15	Skaraborgs »	322,586	52	14,906	53	258,624	15	185,762	97	2,123	60	18,844	98	480,262	23	217,677	82		
16	Vermlands »	160,692	64	6,817	32	293,376	37	211,149	53	7,528	90	10,285	81	529,157	93	199,199	98		
17	Örebro »	271,440	89	12,760	64	315,708	83	162,642	25	5,345	38	7,575	92	504,033	02	351,330	68		
18	Vestmanlands »	207,506	59	9,919	95	210,460	74	111,735	83	3,640	—	9,319	38	345,075	90	351,213	72		
19	Kopparbergs »	174,893	19	10,359	37	339,624	47	199,503	76	940	20	12,859	76	563,287	56	238,170	24		
20	Gefleborgs »	186,385	61	8,259	77	299,270	67	145,852	36	4,762	11	12,244	21	470,389	12	158,998	47		
21	Vesternorrlands »	123,213	29	5,155	50	265,585	78	105,328	45	1,318	30	10,257	95	387,645	98	144,017	41		
22	Jemtlands »	123,026	35	6,613	29	111,601	05	70,765	03	1,013	81	5,529	77	195,522	95	63,789	18		
23	Vesterbottens »	115,260	05	5,717	86	75,178	78	60,783	55	225	—	3,627	51	145,532	70	7,924	63		
24	Norrbottnens »	22,887	86	1,528	19	68,939	92	72,810	93	998	05	4,643	39	148,920	48	17,393	93		
25	Summa	4,749,070	79	224,835	49	5,594,614	65	3,321,271	36	85,987	25	281,731	63	9,508,440	38	5,444,837	25		
2.o. Städer.																			
26	Stockholms stad	343,672	29	27,830	69	1,005,600	22	227,925	89	—	—	643	48	1,262,000	23	2,343,170	19		
27	Stockholms län	29,006	77	1,321	87	30,138	72	9,791	66	90	—	941	54	42,283	79	101,638	91		
28	Uppsala »	97,944	20	6,586	57	85,400	—	19,275	07	340	—	852	80	112,454	44	235,102	09		
29	Södermanlands »	81,151	77	3,958	14	60,544	73	18,350	78	790	—	401	74	84,044	79	159,397	24		
30	Östergötlands »	62,452	41	3,049	86	185,842	02	47,530	24	550	—	628	37	237,600	49	426,544	38		
31	Jönköpings »	45,645	56	2,945	36	56,987	07	21,683	39	550	—	160	38	82,326	20	113,204	95		
32	Kronobergs »	27,412	30	1,357	99	19,066	83	7,008	34	300	—	—	—	27,733	21	80,761	51		
33	Kalmar »	17,277	11	1,603	53	50,300	46	19,400	07	1,275	—	1,221	64	73,800	70	85,018	23		
34	Gottlands »	—	—	118	64	15,714	66	5,615	28	—	—	151	49	21,600	07	36,151	65		
35	Blekinge »	99,484	25	3,623	62	63,869	23	19,170	96	675	—	343	91	87,682	72	112,005	37		
36	Kristianstads »	45,499	16	2,351	06	31,819	86	9,958	39	—	—	1,025	74	45,155	05	18,359	90		
37	Malmöhus »	91,620	79	4,405	15	361,343	86	99,602	91	240	—	2,987	92	468,579	84	674,659	17		
38	Hallands »	40,452	48	2,174	77	58,424	16	17,158	38	—	—	80	76	77,338	07	146,421	34		
39	Göteborgs o. Bohus »	101,672	12	4,941	77	470,347	60	98,850	30	625	—	2,218	59	576,983	26	40,483	41		
40	Elfsborgs »	37,908	65	2,949	51	39,487	95	15,119	47	875	—	24,796	80	83,228	73	116,338	34		
41	Skaraborgs »	30,183	22	1,860	51	33,346	86	16,841	73	200	—	250	20	57,499	30	37,833	53		
42	Vermlands »	100,355	80	5,444	98	42,742	49	15,408	37	—	—	1,880	45	65,476	29	53,182	40		
43	Örebro »	74,396	03	3,236	62	57,077	61	18,233	39	630	50	805	53	80,933	65	200	—		
44	Vestmanlands »	29,501	91	1,717	36	62,267	64	16,791	74	215	—	364	54	81,356	28	116,990	43		
45	Kopparbergs »	24,512	54	1,143	72	27,987	40	7,966	68	64	—	7,194	83	44,356	63	87,900	—		
46	Gefleborgs »	154,900	87	6,586	86	151,261	65	37,100	08	600	—	54	08	195,602	67	442,291	18		
47	Vesternorrlands »	146,457	81	3,906	94	50,092	63	17,705	—	—	—	866	66	72,571	23	152,133	98		
48	Jemtlands »	2,418	31	141	04	11,574	90	3,654	19	—	—	75	—	15,445	13	18,200	—		
49	Vesterbottens »	2,585	33	157	99	5,674	62	4,875	01	—	—	35	10	10,742	72	66,415	83		
50	Norrbottnens »	2,035	65	120	—	20,022	16	7,191	69	200	—	193	19	27,727	04	43,196	46		
51	Summa	1,688,577	33	93,534	55	3,001,935	38	782,258	41	8,219	50	48,174	74	3,934,122	58	5,707,605	64		

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

10		11		12		13		14		15		16		17		18	
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.															
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.														Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.	
		Skuld vid årets början.		Till lärares och lärarinnors aföning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.		Tillgångar vid årets slut.			
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1,100,043	71	402,645	09	291,763	57	61,159	74	10,682	72	48,802	61	412,408	64	284,989	93	185,316	42
914,796	62	314,526	85	190,860	40	127,016	41	9,462	07	38,976	40	366,315	28	233,954	49	162,647	72
1,149,718	60	299,838	67	266,645	54	55,384	91	11,375	99	45,564	80	378,971	24	470,908	69	395,982	44
1,397,710	29	323,873	43	394,617	81	56,638	99	11,939	87	57,832	82	521,029	49	552,807	37	440,476	03
635,311	90	146,118	52	242,670	50	35,700	33	8,462	89	30,245	51	317,079	23	172,114	15	125,060	38
389,321	08	52,083	72	175,883	35	17,576	84	7,465	33	16,400	48	217,326	—	119,911	36	55,456	32
772,043	35	254,739	28	293,082	80	43,711	30	11,875	05	39,706	73	388,375	88	128,928	19	76,682	73
230,756	39	54,482	03	100,349	56	22,345	74	3,155	26	16,957	77	142,808	33	33,466	03	18,383	36
381,809	35	113,888	38	145,152	87	41,170	27	3,922	16	27,365	75	217,611	05	50,309	92	13,685	72
1,317,691	80	467,461	75	415,589	89	86,663	66	14,372	72	83,627	67	600,253	94	249,976	11	141,794	54
1,862,281	34	685,911	15	633,279	36	213,255	03	21,716	65	168,801	78	1,037,052	82	139,317	37	72,649	67
533,911	90	142,068	25	183,037	32	58,443	27	6,913	29	24,058	23	272,452	11	119,391	54	83,772	87
812,273	60	195,377	50	305,484	45	81,171	40	17,932	85	46,529	32	451,118	02	165,778	03	99,895	99
957,020	57	189,669	86	377,235	63	59,790	31	10,569	26	49,210	09	496,805	29	270,545	42	205,285	31
1,020,526	57	220,330	46	361,597	65	51,344	86	7,976	63	48,267	49	469,186	63	331,009	48	291,172	05
889,041	55	163,107	87	401,323	97	115,830	92	11,913	40	51,597	69	580,665	98	145,267	70	59,232	39
1,126,804	59	326,385	28	336,171	32	138,318	42	12,334	80	64,844	71	554,169	25	246,250	06	202,557	98
903,826	21	298,971	35	231,140	98	112,099	72	9,892	31	44,882	66	398,015	67	206,839	19	143,619	78
996,350	99	237,676	90	396,484	05	116,970	50	13,529	39	53,352	14	585,336	08	173,338	01	135,993	99
815,973	20	154,048	78	319,770	91	109,045	87	8,865	53	45,619	38	433,301	69	178,022	73	88,899	24
654,876	68	153,420	44	231,278	19	94,313	80	11,143	69	37,162	88	373,898	56	127,557	68	51,847	51
382,338	48	53,120	89	142,017	02	36,795	26	4,465	58	21,065	97	204,343	83	124,873	76	53,450	74
268,717	38	9,060	96	119,100	32	10,154	53	5,555	34	10,079	32	144,889	51	114,766	91	59,800	40
189,202	27	17,363	48	123,209	17	12,635	88	4,905	67	9,889	23	150,639	95	21,198	84	1,982	90
19,702,348	42	5,276,170	89	6,677,746	63	1,757,537	96	240,928	45	1,087,341	43	9,764,054	47	4,662,123	06	3,165,646	48
3,948,842	76	2,255,403	87	728,987	52	210,944	05	20,979	32	326,783	16	1,287,694	05	405,744	84	172,111	31
172,929	47	106,291	11	25,045	01	1,978	72	801	70	10,160	96	37,986	39	23,651	97	27,813	97
445,500	73	241,711	42	69,403	26	6,563	45	1,274	69	27,027	47	104,268	87	99,520	44	76,734	04
324,593	80	125,741	74	53,360	84	47,942	14	1,350	94	16,852	32	119,506	24	79,345	82	69,719	17
726,597	28	433,840	24	151,092	62	8,811	71	3,942	10	58,075	86	221,922	29	70,334	75	54,268	22
241,176	71	117,875	—	55,547	09	3,427	65	1,126	48	17,344	64	77,445	86	45,855	85	36,956	08
135,907	02	81,664	78	15,510	—	2,370	54	108	99	7,189	46	25,178	99	29,063	25	23,331	67
176,096	09	86,700	15	53,403	20	4,497	08	921	65	11,649	58	70,471	51	18,924	43	16,027	31
57,751	72	6,674	40	13,937	50	33,597	61	497	05	3,045	16	51,077	32	—	—	—	34
299,172	34	118,964	11	54,626	91	5,911	96	1,473	05	17,573	42	79,585	34	100,622	89	34,285	87
109,014	11	21,491	58	28,931	98	4,243	93	1,244	71	9,168	59	43,589	21	43,933	32	32,124	42
1,234,859	80	686,819	31	318,000	71	23,740	49	7,492	85	104,244	61	453,478	66	94,561	83	64,434	45
261,711	89	129,286	19	46,928	39	32,876	25	1,262	43	12,850	15	93,917	22	41,508	48	38,732	72
719,138	79	41,688	45	366,895	25	89,989	02	8,847	87	87,683	86	553,407	—	124,043	34	92,323	17
237,475	72	122,068	07	38,398	24	2,401	79	467	04	12,055	02	53,322	09	62,085	56	34,620	96
125,521	10	41,034	99	38,925	05	6,858	84	1,072	74	8,016	64	54,873	27	29,612	84	22,663	86
219,014	49	38,500	—	41,337	58	20,878	34	2,809	07	13,123	44	78,153	43	102,361	06	95,867	53
154,629	68	—	—	50,454	—	11,587	03	2,368	83	15,286	66	79,696	52	74,933	16	57,399	06
227,848	62	118,258	41	49,108	50	8,380	84	1,260	58	19,654	94	78,404	86	31,185	35	25,377	44
156,769	17	89,300	—	22,471	29	3,917	30	312	80	12,767	40	39,468	79	28,000	38	22,985	95
792,794	72	444,865	75	118,781	75	24,226	19	2,236	85	46,385	37	191,630	16	156,298	81	131,828	55
371,163	02	41,498	01	49,891	66	207,261	36	2,266	31	10,857	37	270,276	70	59,388	31	49,453	97
36,093	44	—	—	11,223	75	18,829	97	504	75	1,981	36	32,539	83	3,553	61	201	—
79,743	93	32,052	97	8,600	37	33,853	66	101	28	1,387	05	43,942	36	3,748	60	2,585	33
72,959	15	46,021	02	16,689	—	2,183	03	618	77	5,447	33	24,938	13	2,000	—	2,000	—
11,330,305	55	5,427,751	57	2,427,551	47	817,263	95	65,342	85	356,616	82	4,166,775	09	1,733,778	89	1,183,845	05

